

ORSZÁGOS HIRLAP

Előfizetési árak:
Egész évre 14 frt, fél évre 7 frt, negyed évre 3 frt 50 kr.
Egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám ára helyben 4 kr., vidéken 5 kr.

Főszerkesztő
MIKSZÁTH KÁLMÁN

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
VIII. kerület, József-körút 65. szám.
Megjelenik mindennap, hétfőn és ünnepnap után is.

II. év.

Budapest, 1898, szerda, augusztus 3-án.

213. szám.

Vörös László.

Nem is jó elgondolni, hol volt ez-előtt harmincz esztendővel a magyar közlekedésügy. Csak a szó volt meg rá, mint manapság a drámairodalomra és nőemanczipációra. Vagy még annyi se. De akkor egyszerre meghozta a jószerenese Vörös Lászlót, aki ennek a szónak tartalmát is adjon. Az államosításokat, a zónát még Barossal együtt csinálta, a többi jóformán maga. Még utmutatója, kalauza se volt az utazónak, amíg Vörös László meg nem csinálta. S mi minden van most? A magyar vasutak a legjobbak közül valók, a legbiztosabbak és legolesőbbak. Vörös Lászlónak az érdeme. A sinhalózat megnőtt, erős lett és hatalmas, csecsemőből óriássá fejlődött. Ez is Vörös László érdeme. Bécsben még ma is nyomoruságos tramwayken járnak és rozoga omnibuszokon. Budapesten sebesen síkló villamosokon és a föld alatt. Ezt is Vörös László csinálta.

Csak akkor tudjuk meg igazán, milyen szegények leszünk utána, ha elgondoljuk, milyen szegények voltunk előtte. Szinte meseszerű, de szent igaz, hogy Magyarországon Vörös László előtt senki se gondolt arra, hogy olyan nagy intézményekhez, mint amilyen a vasut, a posta, a táviró, avatott, képzett emberek kellenek. Ha ő meg nem szervezi, meg nem alapítja, talán még ma sincs Magyarországon vasuti, meg postai tisztképző intézet. Osztálytanácsos volt még akkoriban, amikor megtervezte és megcsinálta

ezeket az intézeteket. Lesz vagy tizen-nyolcz esztendeje. S ez a tizennyolcz esztendő legalább ötvenezer hozzáértő, avatott tisztviselőt adott a vasutnak, postának, telegráfnak, s ami ennél is több, ötvenezer embernek adott becsületes kenyeret, tisztas foglalkozást, rendes keresetet.

De a dolog kölcsönbe ment. Ő kenyeret adott az embereinek, azok meg neki munkaerőt és módot, hogy mindazt sikerrel csinálhassa meg, amit erre az országra nézve jónak, s ami fontosabb, szükségesnek tartott. Így aztán össze is szoktak munkában és szokásokban. Mint a generális az ő hadseregével, amelyet a maga képére formált s a maga ideáihoz szoktatott.

S most megtörténik a világ rendjében természetes dolog. A sereg megmarad, a vezér elvonul. S a derék, jól megteremtett sereg győzni fog ezentúl is, diadalmas lesz újabb csatákon is. De ne higgye senki, hogy az új vezéré a diadal. Nem. A régi seregé.

Ahogy lapozgatjuk, olvassgatjuk a közelmúlt napok krónikáit, az újságokat, nincs oldal, ahol ne találjunk valamit a kereskedelmi miniszter gondos, szeretetteljes, körültekintő intézkedéseiről. Mintha egy esztendő munkásságát akarta volna néhány napra kondenzálni. Ezer intézkedés egy-két héten s valamennyi dicséretes cselekedet. Ha nem tudtuk volna különben is, ez megmondta volna magától, hogy Vörös László megy, hogy Vörös László a végrendeletét csinálja. És végezte a szeretet

tetével. Az utolsó akta, amelyet aláírt, segedelem a jégvihar károsultjainak.

Ma bucsuzott Vörös László a kereskedelmi minisztériumból. „Egyelőre, ideiglenesen jogom, igényem, szükségem van a hosszabb pihenésre.” Ezt mondotta bucsuzó beszédében. Fajjaljuk, hogy szüksége van a pihenésre, noha az ő tevékenysége után nem csodáljuk. Elismerjük az igényeit is, a jogát is, de mindezt csak kautálékkal. Ugyanazokkal, amelyeket ő is említett, csak: e g y e l ő r e, i d e i g l e n e s e n. Mert neki szüksége lehet a pihenésre, de nekünk szükségünk van rá. S ő vissza fog jönni, mert mi vissza fogjuk követelni. Sokkal hamarabb, mint hinné.

Most, hogy Vörös László megy, magával viszi pihenő útjára a király, a kormány, a minisztere köszönetét és elismerését és minden tisztviselője ragaszkodását és szeretetét. Könyeket is visz magával: azt az egyet, amely az ő szemébe szökött a bucsuzáskor, s azt a sokat, amit érte és utána hullattak.

Ugyan mit tehetnénk mi még ehhez? Talán még egy kis elismerést és köszönetet? Vagy esetleg még egy könyvet? Hiszen igaz, részolgált ő erre is, a sajtó elismerésére és köszönetére is. De hiába tartja a szokásmondás, hogy nem lesz a rakott szekér nehezebb, ha még egy villányit ráteszünk. Bizony nehezebb lesz. Még egy szállal is. Ne nehezítsük hát a választ, csak maradjunk meg az ő szavainál: „egyelőre, ideiglenesen.” És várjuk vissza . . .

Tarján Tamás.

Egészséges, életerős ember volt Tarján Tamás még az ötvennyolczadik születésnapjának delelőjén is, amikor tudvalevőleg estvére megütötte a szél. Alaposan megütötte. Rosktag aggastyan lett azalatt a két hét alatt, mely után az orvosok megengedték, hogy fölkelhesen az ágyból, ha ugyan fölkelésnek lehet nevezni azt, mikor az embert a bérései emelik föl és ültetik le az ócska karosszékbe.

És akkor diadalal mutatták meg az öreg asszonynak, Tarján Tamásnének, ezt a folyton remegő, mulatságosan eltorzult arcú hústomeget, kit sikerült visszaadni az életnek, ha félig meghalva is.

Az öreg, ránczos arcú, fehér haju matrona zokogva borult a tönkrement férfi lábai elé. — Édes, édes férjem! Mivé lettél, mivé lettél!

Tarján Tamás akkor szólalt meg legelőször a betegsége alatt. Vigasztalni akarta párját, azt az édes, jó öregasszonyt, ki a zokogástól fuldokolva fetrengett előtte.

— Édes Matildom! Vigasztalódjál, legyen erőd. Nézd, hiszen én is mosolygok. Nem fáj, becsületesemre nem fáj.

De a beszédre nyíló ajakak nem adták ki a hangot.

— Tetete, tototo, tört ki az eltorzult tüdő lélegzetrohama.

De azért később mégis megértették egymást. Tarján Tamás csak hunyorgatott a szemével és az öreg anyóka, aki meredten figyelt

a szempillák rebegésére, fölfogta azoknak értelmét.

— Vízet akarsz apukám?

A tehetetlen agg lezárta szemét és mosolygott. Mert az arcizmok görcsös összerándításával a megelégedettség mosolyát akarta kifejezni.

— Igen, igen, szomjas vagyok, anyóka!

A öreg asszony tipegve sietett a szüette almáriumhoz és reszkető kezékel kereste elő a poharat. Kihuzta az alsó fiókot is, ahol a cukor és citrom állottak és műértő gondossággal készítette el a hűsítő nedvet.

— Igyál apukám, jól fog tenni neked.

És Tarján János mosolygott és mosolygott úgy, hogy az ép testü embernek könny szökött a szemébe ennek a mosolynak láttára.

— Köszönöm anyóka. Tetete, tototo.

A fehér haju matrona helyére rakta a poharat és odaült az öreg ember lábai elé, a nagyanyjáról maradt alacsony karosszékbe. Nagyanyától — nagyanyának. Mert már Tarján Tamásné is nagymama volt és nyaranta döngve visszhangzott az ócska kuria az unokák vidám kacajától. De az öreg karosszék csak nem akart elenyészni.

Tarján Tamás ismét csak hunyorgatott a szemével.

— Mesélj már anyóka, mesélj valamit.

Öreg anyó mosolygott és mesélni kezdett. Nem tudott már többet annál az egy mesénél, amelyik úgy kezdődött:

— Volt egyszer, hol nem volt, Nagy-

Magyarországban, Szatmár vármegyében egy öreg-öreg ember, aki valaha fiatal is volt és Tarján Tamásnak hiyták.

A kis unokák is meghallgatták néhány-szor a regét, de azután, hogy nagyanyó csak nem tudott sehogysem másat mesélni, ungorodva kiáltottak közébe.

— Ezt már hallottuk nagyanyó, mondjon más mesét, mondjon új mesét.

Nagyanyó mosolygott és új mesébe kezdett.

— Volt egyszer, hol nem volt, Nagy-Magyarországban, Szatmár vármegyében egy öreg-öreg ember, aki valaha fiatal is volt és Tarján Tamásnak hiyták.

Az apróhad nem állta ki sokáig nagyanyó meséjét és kiszökött a kérébe, ahol olyan szépen sárgállott már a földre hajló ágakon a kajszin barack. De nagyapó sohasem unta meg anyóka meséjét és olyan figyelemmel hallgatta nap-napután is, mintha nem maga élte volna át az egész történetet. Még mintha meg is akarta volna magyarázni hunyorgató szemével anyókanak:

— Tudod anyóka, nem olyanok már manapság a gyerekek sem, mint hajdantán magunk voltunk. Új kell, változatosság kell nekik, nem mint nekünk, akik meg tudunk maradni a régi mellett is.

Anyóka megértette ezt is, amint hogy mindent megértett, amit csak nagyapó mondani akart.

Tavasz volt. A fákön fityörészve ugráltak

POLITIKAI HIREK.

A helyzet. Napokkal ezelőtt megirtuk, hogy Ischlben a király elnöklésével közös miniszteri tanácskozás lesz. Kétségtelen, hogy e tanácskozásig alig történhetik valami, ami a helyzet képén változtatna. De azért egyes lapok folyton csinálják a helyzet-képeket, bár ez inkább az ő helyzetüket illusztrálja, mint a politikáét. A mai napon abból próbálnak következtetéseket vonni, hogy a kormány, állítólag, érdeklődik a szabadelvű párt néhány kiválóbb tagjának tartózkodási helye iránt. Azt hiszik belőle, hogy ezeket valaki meg akarja hallgatni. És ki lehetne az más, mint a király! Mivel pedig a király mégiscsak Budapesten, Ischlbe pedig alig fogná őket idézni, fogják magukat az illető újságok és kisütik, hogy a király Budapestre fog jönni. Így aztán, szerintük, mégis változott a helyzet, mert a király Budapestre jön. Föltéve ugyanis, hogy csakugyan meg akarja hallgatni a politikai előkelőségeket és ha a kormány csakugyan ilyen okból érdeklődik az előkelőségek tartózkodási helye iránt. De hát ha nem azért érdeklődik? És ha egyáltalán nem érdeklődik? Akkor nyilván nincs helyzet. És ez a helyzet.

A pénzügyminiszter Budapesten. Dr. Lukács László pénzügyminiszter — mint értesülünk — visszatért a fővárosba.

A mezőgazdasági szociálizmus ellen. Perzel Dezső belügyminiszter a legutóbbi időben sorra elutasítja az új földműves-egyesületeket, melyek alapszabályukat jóváhagyás végett felterjesztik. Az elutasító végzés indoklásában a miniszter kereken kijelenti, hogy az ilyen egyesületeket létezési szándékozók munkások eddigi magatartása minden kétséget kizáró módon igazolja, hogy az ilyen esetekben nem az alapszabályokban körülírt, hanem egészen más célra törekvő és más célt szolgáló egyesület létrehozására irányult leplezett kísérlet forog fenn. Ilyen indoklással elutasította a miniszter: a budafoki, a zentai, a dunaföldvári és a hódmezővásárhelyi munkásképző-egyesületek alapszabályait.

a madarak, az ibolya pironkodva dugta ki fejét a száraz ág borította, nedves talaj alól és a levegőben lágy, kőjes fuvalmak lebegtek, mintha minden, minden azt akarná hirdetni az emberi szíveknek:

— Szeressétek egymást!
A borókás cserjésből libegve vágott fel a szürkefejű erdei szalonka és az erdők mélyéből csalogatva bűgött fel a vadgalamb hívása. Estendőn, vagy a kora hajnalban egy-egy rekedt, vontatott bőgés hangzott alá a bérczek mellékéről, mintha a pásztor tárogatója vesztette volna el lelkét. Ott a szarvasbika hívta viadalra ellenfelét, aki nyakig beásva fektült a mocsár lágy iszapjában, míg a parton rigygyentve kódorgott háreme.

Az öreg, szelűtött ember tehetetlenül fektült karszékeiben. Senki—senkisé sem járt a házban már hetek óta más, mint a ráncosarcu, fehér haju anyóka, aki órák hosszát elüldögélt az alacsony karszékekben és olyan édes-bűs, egyforma regéket mesélt a multból, hogy annak a furcsa apónak groteszk mosolyra torzultak az ajkai.

Az öreg anyóka hirtelen elkomorodott.
— Apuka, édes öregem, nem fogsz-e megharagudni reám, ha elmesélem neked egyetlen bűnömöt?

Az öreg ember olyan csodálatosan hunyorgatott szemével, mintha azt akarta volna kérdezni:

— Neked is lehet valami bűnöd, te édes szelid anyóka?

Az asszony élénken, sebesen kezdett beszélni.

— Igen, igen apuka. Elmondhatom-e? Nem-e haragszol meg?

A fiumei új podesta. Jelenítettük már, hogy gróf Szapáry László fiumei kormányzó a minisztertanács által reáruházott kivételes felbatalmazás alapján Valencsics Antal nyugalmazott miniszteri tanácsost bizta meg a podestai tisztséget elvégzésével. A kormányzó ez intézkedése Fiume polgárságára elég jó hatással volt. Valencsics alapos ismerője a fiumei viszonyoknak. Annak idején közreműködött a még gróf Zichy József kormányzása alatt létrejött statutum szerkesztésénél és így ismeri Fiume közigazgatási szervezetének minden csínját-bínját. Valencsics kinevezésével egy dolog egész világosan dokumentálódik, tudniillik az, hogy a kormányzó még jóideig nem szándékozik a rappresentanza megalakítására az új választásokat kiírni, mert meggyőződött arról, hogy a kedélyek még mindig nincsenek egészen megnyugtatta és így a választások nem vezetnének kellő eredményre.

Bucusu és beköszöntő.

A kereskedelmi miniszteriumi államtitkár válsága ma bevégeződött. Jóval a megtörtént változás után ma hozta ugyanis a hivatalos lap Vörös László fölmentését és utódjának kinevezését.

Az első királyi kézirat így hangzik:

Kereskedelemügyi magyar miniszterem előterjesztésére farádi Vörös László államtitkárt ezen állásától, eddigi buzgó működésének elismerése mellett, saját kérelmére felmentem.

Kelt Ischlben, 1898. évi július hó 29-én.

FERENCZ JÓZSEF, s. k.

Báró Dániel Ernő, s. k.

A második királyi kézirat pedig a következő:

Kereskedelemügyi magyar miniszterem előterjesztésére dr. Schmidt József, a szabalmi hivatal elnökét kereskedelemügyi magyar miniszteriumom államtitkárává kinevezem.

Kelt Ischlben, 1898. évi július hó 29-én.

FERENCZ JÓZSEF, s. k.

Báró Dániel Ernő, s. k.

Egy hét óta napról-napra várták a krízisnek ezt az utolsó felvonását, az egész miniszterium el volt készülve a függőny legördülésére és mégis sok szem könybe lábadt, amikor ma megtörtént a hivatalos bucsuzás és Vörös László kivonult a teremből. Ő maga is

A kis öreg mosolygott.

— Beszélj hát! Ugy is tudom, hogy valami semmiség lesz a dolog.

Nagyanyó mesélni kezdett.

— Volt egyszer, hol nem volt. Magyarországon... Negyven évvel ezelőtt történt. Fiatalok voltunk még mindketten, szép, egészséges emberek. Emlékszel-e még, nagyapó?

Nagyapó intett a szemével, hogy emlékezzik.

— Tavasz volt, mint most. A szerelem korszaka. Emlékszel-e még, hogy neked két hónapra el kellett utaznod?

Nagyapó intett a szemével, hogy emlékezzik.

— Tavasz volt, igen — tavasz, mint most, a szerelem korszaka. És te elutaztál.

Kissé meghökkent, majd akadozva folytatta beszédét.

— Fiatal voltam. A vérem tánczolt, égett az ereimben. A vidéken a lovassági gyakorlatok folytak. Tavasz volt és te nem voltál mellettem.

Zokogva, sirva vallotta be ballépését.

— Megcsaltalak! Esküszöm, csak egyszer, egyetlenegyszer.

Negyven éve történt. És a szelűtött, a tehetetlen ember, akinek nem volt más támasza, csak ez az egyetlen asszony, a rettenetes kórnál erősebb akaratú emelte föl reszkető karját és az ajtóra mutatva, szilárd, tiszta hangon kiáltotta:

— Takarodj, takarodj, te hitvány!

Gondos Sándor.

alig-alig uralkodott magán, hangja folyvást reszketett s a könye is meg-megeredt.

A bucsu.

Valamivel tízenkét óra előtt kezdtek gyűlekezni a miniszteri palota dísztermében, amely csakhamar zsufolásig megtelt fekete, ünnepi ruhás fiatal és öreg urakkal, mindenféle miniszteri tisztviselőkkel. A szabadságon levő néhány hivatalfőnökön kívül ott volt az egész kereskedelmi miniszterium, az államvasuti igazgatóság, a posta- és távirada, a postatakarékpénztár, a statisztikai hivatal, a központi zálogház és a kereskedelmi miniszterium szakköréhez tartozó összes hivatalok és intézmények minden előjárója, előkelőbb tisztviselője.

Miközben gyülekeztek, belépett a terembe dr. Schmidt József, az új államtitkár is. A hivatalos eskürről jött, amelyet báró Dániel Ernő kereskedelmi miniszter előtt az ünnepélyt megelőzőleg tett le. Kezet fogott néhányval, azután szó nélkül megállott az ablaknál.

A következő pillanatban kinyílt a szárnyas ajtó az államtitkár hivatala felől s belépett Vörös László államtitkár, akit harsogó éljenzéssel fogadtak. Báró Dániel Ernő kereskedelmi minisztertől jött, akitől most bucsuzott el.

Mikor az éljenzés lecsillapodott, Vörös László a következő beszédet mondotta:

Tisztelt urak és kartársak! Államtitkári működésemnek tartama alatt az önökkel való gyakori, mindennapos érintkezés, az állandó együttes munkálkodás mind bizalmasabb, mondhatnám családi viszonyt hozott létre köztem és a miniszterium, valamint alárendelt hatóságainak s intézeteinek személyzete közt s épen ezért, úgy hiszem, vétenék a kölcsönös érzelmek bensősége ellen, ha a szokásos hivatalos formások közt válnék meg állásomtól. Lemondottam ennél fogva a hozzám intézni szándékolt bucsuzató szónoklatról s csupán mint hű kartárs és jó barát jelenek meg ma itt bucsuzni. (Élénk éljenzés.) E kettős minőségben akarok néhány bucsuzó szót intézni önökhöz akkor, midőn az önöktől való megválásnak rám nézve tagadhatatlanul fájdalmas pillanota bekövetkezett.

Ő császár és apostoli királyi felsége, legkegyelmesebb urunk a kereskedelemügyi miniszter ur ő nagyméltóságának legalázatosabb előterjesztése alapján saját kérelmemre, működésemnek elismerése mellett az ezen miniszteriumban viselt államtitkári állástól felmenteni méltóztatván, ezzel köztisztviselői pályámnak befejezéséhez jutottam el.

A legmagasabb helyről nyilvánult elismerés szerény, de mindig törekvő munkásságomnak érdemen felüli jutalma, ezen legmagasabb elismerést legmélyebb alattvalói hála- és köszönettel fogadom és minthogy ez természetesen magában rejti az összkormány és kereskedelemügyi miniszter ur ő nagyméltóságának elismerését is, talán némi önértettel, de minden esetre a kötelesség teljesítésének nyugodt lelkiismeretével tekinthettek vissza hivatalnokai pályámra, amelyen mindig és állandóan a közérdek érvényesítését tartva szem előtt, szerény tehetségemet és soha nem lankadó igyekezetemet mindenkor arra irányoztam, hogy e miniszterium személyzete a király, haza és a társadalom iránti kötelességeit híven, buzgón teljesítve, a közzolgálatban nélkülözhetetlen bizalmat ne csak megtartsa, de mindinkább ki is érdemelje. (Élénk tetszés és éljenzés.)

Szakadatlan egymásutánban, huszonhét évet meghaladó hosszú időt, életem javát töltöttem eme nagy czélok szolgálatában, miközben nagy időknél, nagy eseményeknek voltam tanuja és nagy alkotásoknak bár névtelenül, de mindig törekvő, szerény napszámosa. (Lelkes éljenzés.)

En ma, e pillanatban, visszatekintve a multa, büszke önértettel tölt el, hogy közzgazdasági intézményeinknek fejlesztéséhez egy szemernyi munkával én is hozzájárulhattam. Ott állottam, tisztelt-uraim, közlekedési intézményeink megvalósításának bölcsőjénél, szemlélhettem és láthattam közlekedési intézményeink óriási fejlődésének sikereit, láttam és ápolhattam hazafiai örömmel közzgazdaságunknak e miniszterium gondozására bízott egyéb

ágazataiban is a fokozatos és mindig czeltudatos előhaladást és mindezen tényekben bizalmat látok e miniszterium jövő működésére nézve is.

A kitartó munkásság, a kötelességeknek mindig hű teljesítése, de különösen az utolsó három és felevnek emberfeletti feladatai megviselték, megtámadták az én erőmet is. Már hosszabb idő óta éreznem és látnom kellett azt, hogy az e helyen való tovább megmaradás talán visszaélés volna azon jóindulatú és buzgó támogatással, amelyben önök engem mindig részesíteni sziveskedtek és talán eljátszása volna azon kitüntető, általam soha meg nem érdemelt és meg nem hálálható rokonszenynek is, amelylyel az egész közvélemény szelény működésemet állandóan kísérte. (Lelkes eljenzés.) Le kellett számolnom önmagammal és felelősségem teljes tudatában azon meggyőződésre kellett jutnom, hogy egyelőre, ideiglenesen jogom, igényem, szükségem van a hosszabb pihenésre. Lemondottam.

A hatalomtól, a fényes állástól, melyet nem kerestem s amelyet önczélnek sohasem tekintettem, hanem csak eszköznek tartottam arra, hogy a haza iránti kötelességeimet hiven teljesítem, könnyen, minden bánkódás nélküli válok meg s csak egy okoz nekem fájdalmat, tisztelt uraim, s ez az, hogy nem fogok többé önökkel együtt dolgozhatni és nem fogom érezni az önök kartársi és baráti érzelmeinek közvetlenségét. (Lelkes eljenzés.) Ezen fájdalmat is azonban csakhamar enyhíti azon biztos tudat és erős meggyőződés, hogy önök továbbra is együtt maradnak a közszolgálatban s hogy továbbra is erős kitartással, nem lankadó buzgalommal fogják támogatni e tárcza felelős vezetőjét, valamint hivatalbeli utódomat is nagy feladataik teljesítésében. Azon jó viszonynál fogva, mely közöttünk kezdettől az utolsó napig fennállott, joggal kérem és bizton várom el ezt önöktől, s csak egy kívánságom van még, tartsanak meg engemet szíves baráti és kartársi jóindulatukban és emlékekben. (Hosszas, lelkes eljenzés.) Biztosíthatom önöket, uraim, hogy mindig meleg érdeklődéssel fogom kísérni működésüket és bárhová vezessen is a sors, azon emlékek és azon hála, amelyet önök buzgó támogatásuk által részemről kiérdemeltek, soha megszűnni nem fog; mindig meleg érdeklődéssel, figyelemmel kísérem továbbra is munkásságukat és csekély erőmmel, tehetőségemmel mindig azon leszek, hogy hazafias törekvéseik, czélzataik érvényesülvén, az önök hazafias, őszellen működése mindenütt kellőleg méltányoltassék.

Isten önökkel, uraim! (Hosszantartó eljenzés.)

Az összegyűlt miniszteri tisztviselők mely megilletődéssel hallgatták a beszédet. Itt is, ott is könyv csillogott az öregebb tanácsosok szemében. A fiatalok pedig éltették Vörös Lászlót, beszédét is többször megszakítva. Végül pedig perczekig éltették és Vörös háromszor is visszafordult könyes szemmel, míg az ajtóhoz ért. Ugy közölte folyvást a tüntető ovációt.

Hivatalából egyenest a miniszterelnökhöz ment s ettől is elbucszott.

A beköszöntő.

Vörös László távozása után, mikor újra csönd lett, Schmidt József, az új kereskedelmi államtitkár lépett a hivatalnokok elé s a következő szavakkal üdvözölte őket:

Tisztelt uraim! Mindenekelőtt fogadják szíves megjelenésüknek ama részeért, amely engem is illet, őszintén érzett köszönetemet. En azt hiszem, hogy most, abban a pillanatban, amikor a formászerű bemutatás és ismerkedés kötelességein esünk túl, igen kevés mondani valóm lehet. Akarva hangsúlyozom azt, hogy ezt a mai megjelenést, a mai kölcsönös megismerkedést csak formászerűségnek tekintem. Hiszen az igazi ismerkedés, egymásnak megismerése és a magam részéről bizonyosan önöknek méltánylása is a további munka folyamán fog bekövetkezni. Méltóztassék meggyőződve lenni arról, hogy ha van valami, amiért az állásomból folyólag rám váró igen nehéz feladatoknak teljesítésére némi megnyugvással vállalkozom, az csak az a tudat, — remélem, hogy tudatsnak mondha-

tom, — hogy az önök bizalomteljes működésére, támogatására mindig számíthatok.

Ez az egyedüli, amit e pillanatban önöktől kérek. Legyenek róla meggyőződve, hogy a magam részéről ebben az együttes működésben mindig mindannyian a legnagyobb bizalommal fognak találkozni. Kérem ezt a magam részére is ezzel a kérelemmel ajánlom magamat szíves indulatukba és barátságukba.

A beszédet zajosan megéljenzették s ezzel a tisztelgés be is végződött.

TÁVIRATOK.

A spanyol-amerikai háború.

Madrid, augusztus 2. Miután Sagasta miniszterelnök Almodovar del Rio herceg külügyminiszterrel tanácskozást folytatott Leon Castillo-nak a Washingtonban tartandó értekezlet ügyében tett lépéseiről, minisztertanácsot tartottak, amelyet egy idő múlva megszakítottak. Öt óraker ismét folytatták a minisztertanácsot, mely négy óra hosszat tartott.

A miniszterek kijelentették, hogy az amerikai Egyesült-Államok részéről kitűzött békefeltételekkel foglalkoztak és minthogy azoknak néhány pontja még felvilágosításra szorul, azt távirati úton kérték. A válasz megérkezése után a minisztertanács haladéktalanul újból összeül. Sagasta kijelentette, hogy a washingtoni jegyzékben egy újabb feltétel van kikötve, de erről bővebb értesítést nem ad.

Trieszt, augusztus 2. A Polóban megjelenő „Popolo Istriano”, a „Mária Terézia” osztrák-magyar hadihajó egy matrózának levelét közli, melyben elmondja, hogy a czirkálóhajó egész közelről akarta a santiagoi tengeri csatát megfigyelni. Az „Indiana” amerikai csatáshajó a „Mária Terézia” elé ment és ráirányította ágyuit és daczára az ismételt zászlójelzéseknek, megmaradt fenyegető állásában. Ekkor a „Mária Terézia” parancsnokának az a mentő gondolata támadt, hogy a hajó zenekarával az amerikai himnuszt kezdte játszani, mire az amerikaiak elvonultak. Később még egy hasonló tévedés történt, mire az amerikai tengerőrnagy a hozzá küldött osztrák-magyar tisztnek azt ajánlotta, hogy a hajót távolabb tartsák a parttól, mert különben nem felelhet valamely végzetes tévedésért. A „Popolo” ezt az incidenst annak tulajdonítja, hogy az osztrák-magyar tengerészeti zászló nagyon hasonlít a spanyolhoz. Tengerészeti körökben kétségbevonják a közlemény valóságát.

Washington, augusztus 2. Mae Kinley elnök, mihielyt Spanyolország elfogadja a békefeltételeket, rendkívüli ülészsakra hívja össze a kongresszus két házát, oly törvény alkotása végett, melynek értelmében százezer főnyi aktív hadsereget tartanak a fenn, amelyből ötvenezer ember Kuba szigetén, harmincezer a Filippini-szigeteken és huszezer Puerto-Ricon állomásozzék.

A Dreyfus-ügy.

Páris, augusztus 2. A vádtanács ma tárgyalta Piquard és a főügyész főlebbezését Bertulus vizsgálóbírónak du Paty de Clam ügyében hozott végzése ellen. Az államügyészség általánosságban illetéktelennek nyilvánította magát. A vád alapjára nézve kijelentette, hogy az Esterházy-ügyre vonatkozó iratokban nem talált bizonyítékot du Paty de Clam ezredes bűnrészességére nézve. Azt hiszik, hogy a vádtanács határozatát ma még nem teszik közzé.

Páris, augusztus 2. A vádtanács a határozathozatalt péntekre halasztotta.

Strossmayer hívei.

Laibach, augusztus 2. Ma délelőtt az iskolai muzeumot avatták fel, amelyet ő felsége uralkodói jubileuma alkalmából alapítottak az idevaló slóvének. A banketről Strossmayerhez táviratot küldtek az összes jelenvolt szláv, horvát, lengyel és cseh tanítók, amelyben ígértek, hogy mindenkor és minden eszközzel az ő szellemében fognak működni és előmozdítják a szláv egységet.

Bismarck.

Festő, szobrász sietett a friedrichsruhei remete halottas-ágyához, hogy élettelen vonásait is megőrizze a bálványának, akiről életében annyi kép és annyi szobor készült. De festő, szobrász mindjárt eltávozott a halottas ágy mellől, mert a halál kegyetlen munkát végzett s jobb azt a rajongóknak meg nem mutatni, mivé lett a hatalmas ember, mikor a halállal kellett tusakodnia. Eltorzult vonásaival most már a koporsóban rejtezik Bismarck herceg. Csak a németiség nagy gyásza tart még körülötte és messze földről küldik még feléje a babért és az elismerést. Száll feléje innen-onnan gyűlölködő hang is, de azt tudórgi ebben a pillanatban a németiség dicsőítő éneke, amelyben a császár viszi az első szót. II. Vilmos messziről sietett Friedrichsruheba I. Vilmos hűség-szolgájának hült teteméhez. A nemzet élén, mely a Bismarck családja volt, a császár maga akarja eltemetni a mai Németország megteremtőjét.

A mai nap eseményeit a következő táviratokban csoportosítjuk:

Bismarck a ravatalon.

Berlin, augusztus 2.

Tegnap este negyednyolcz óraker a friedrichsruhei községi lelkész beszentelte a halottat, azután bezárták a koporsót, de előbb odatették a herceg szívére azt a piros rózsából kötött bokrétát, amelyet nővére, Arnim grófné hozott a koporsóra. A lezáráson ott volt az egész család. Nyomban ezután megjött Hohenlohe herceg is czilinderesen, fekete czivilruhában. Vadásza óriás koszorut hozott utána, amelynek szalagján a porosz államminiszterium ajánlása olvasható. Hohenlohe kilencz óraker tovább utazott Kielbe. A halottas-szobában ott maradt a történelmi nevezetességű íróasztal, a melyen a francia békekötést aláírták; rajta hever Kulmannak, a kissingeni merénylőnek revolvere is.

A császár megbizta Begas tanárt, hogy készítse el a szarkofág rajzát, amely a nagy halottat vértess uniformisában ábrázolja.

Berlin, augusztus 2.

Friedrichsruhéból jelentik a „Lokalanzeiger”-nek: A sötétre festett vaskoporsót tegnap este nyolcz óraker lezárták, miután Hohenlohe herceg még egy utolsó pillantást vetett nagy elődjének arcvonásaira. Ezt azzal okolják meg, hogy a holttest konzerválása végett alkalmazott Wickersheimer-féle eljárás nem mutatkozott czélszerűnek. A herceg arcvonásai már nagyon eltorzultak s talán ez az oka annak, hogy a Bismarck-család nem engedte meg Menzl mintázónak, akit Begas küldött Friedrichsruheba, hogy a halotti maszkot elkészítse. Lenbach festőművész is elállott attól, hogy a halottat lefesse. A Wickersheimer-féle eljárás állítólag azért maradt hatástalan, mert Schweninger és Chryszänder egymaguk vállalkoztak a Wickersheimer-féle csöppekkel való eljárás fogantatására, holott különösen oly óriási testnél, amilyen Bismarcké volt, az eljárást alaposan ismerő anatómusoknak kellett volna a befecskendést teljesíteniök. Az egyházi beszentelés ma este lesz a legszűkebb családi körben. A friedrichsruhei mauzoleumot Bismarcknak hamburgi barátjai és tisztelői fogják fölállítani; a hamburgi hatóságok küldöttségeket menesztenek Friedrichsruheba.

Berlin, augusztus 2.

Olyan emberek, akik a Bismarck-család intímusai közé tartoznak, a következő érdekes részleteket mondják el:

Nagyon sajnálatos, hogy bizonyos körök az oly markáns és szomorú eseményt, amilyen Bismarck hercegnek halála, arra használják föl, hogy az uralkodó és a legnagyobb német államférfi hátramaradt családtagjai között egyenlenséget szítsanak. Ezek a körök azt híresztelik, hogy Herbert herceg, a császárnak feje, szándékosan visszautasította a császárnak azt az óhaját, hogy Bismarck herceg holttestét a berlini dómban nagy tisztelettel helyezték örök nyugalomra. Ez a

híresztelés a legbádatóbb dolog. Herbert herceg, aki példátlan rajongással és tisztelettel csüngött atyján, azzal, hogy a császár ajánlatát tiszteletteljesen visszautasította, csak azt tette, hogy atyjának szóval és írásban több ízben kifejezett óhaját teljesítette; az elhunytak az volt az óhajta, hogy a friedrichsruhei parkkal szemben emelkedő magaslaton helyezék örök nyugalomra. Kicsoda nem találja természetesnek, hogy egy Bismarcknak utolsó kívánságát teljesítik! A hátramaradottak óriás akaratot és nagy karaktert tanúsítanak, midőn lemondanak atyjuk fényes berlini temetéséről, amelyre bámulóinak és tisztelőinek százezrei mentek volna közelből és távolból és amely köztársaságunk századunk legimpozánsabb gyászünnepe lett volna. Nem igaz tehát, hogy a Bismarck-család csak azért utasította vissza a berlini temetést, mert Vilmos császár ragaszkodott hozzá.

Ami azt a hírlapi közleményt illeti, mely egy nappal Bismarck halála után jelent meg egy berlini újságban és mely Bismarck hercegnek a német császárhoz intézett lemondó kérvényét foglalta magában, — a Bismarck-család teljesen távol áll ettől a közleménytől és meg van botránkozva amiatt, hogy presente cadavere közzé merék tenni oly okiratot, amelynek birtokába csak kerülő úton juthatott az az ember, aki vele visszaélt. A rendkívül időszertelen közleménynek bizonyára lesznek még következményei. A közölt okmány mindenestre hitelesnek látszik, ami már abból is következtetik, hogy Bismarckék lapja, a „Hamburger Nachrichten“ egész terjedelmében lenyomatja.

A család azt határozta el, hogy a gyászünnepeket már kedden a legszükebb családi körben tartja meg s mindössze a holttest ünnepi beszentelésére fog szorítkozni; ezen az ünnepen Vilmos császár is jelen lesz, kit tegnap délelőtt vártak Kielbe, ahonnan azonnal tovább utazik Friedrichsruheba.

Arról nem lehetett szó, hogy Bismarck koporsóját a császár megérkezéseig nyitva hagyják. Épen a keddi napra szerették volna a koporsó bezárását elhalasztani, mert akkor van Vilmos gróf születése napja, de a fölözás procezzusa már nagyon előrehaladt. A család nem egyezett bele a holttest fölboncolásába és egyes testrészeknek el-távolításába s az orvosok emiatt csak befecsken-dezésre szorítkoztak, amivel nem tudták a fölöz-lást feltartóztatni.

Herbert herceg állapotát nem lehet leírni. A koporsó lezárásakor több ízben összerogyott és erőszakkal kellett őt a halottas-szobából eltávolítani.

Friedrichsruhe, augusztus 2.

Arra a hirre, hogy a császári-pár ide érkezik, ezrével és tízezérel özönlenek ide az emberek. A gyászünnepekre már megtették az összes előkészületeket. Bleichröder óriás koszorút küldött Bismarck ravatalára. A császári-pár ma délután 5 óra 50 perczkor érkezik ide; a herceg holttestének beszentelését hat órára tűzték ki.

Friedrichsruhe, augusztus 2.

Ma délelőtt igen sokan érkeztek ide, mert azt hitték, hogy a német császár ideérkezése nagy ünnepélyességekkel lesz összekötve. Mikor aztán értesültek, hogy minden ceremónia elmarad, a közönség nagy része visszautasított. A család ma szigorította azokat az intézkedéseket, amelyekkel a közönséget távol tartja a kastélytól. Csakis nyolcz embernek van megengedve a parkba és kastélyba menni, de minden egyes alkalommal kötelesek magukat igazolni. Még a poszsz Urakháza küldöttségét sem engedték be; a küldöttség fekete frakkban, fehér nyakkendővel és rendjeldisben a kapu előtt maradt és beküldte a koszorukat és leadta névjegyeit. Egy ur, aki őket a kapu előtt fogadta, kijelentette, hogy Bismarck herceg kívánsága volt, hogy minden „hivatalos“ fogadtatást, ceremóniát mellőzzenek a temetésénél. A koporsón csak a család koszorúi láthatók. A herceg lábainál Hohenlohe koszorúja fekszik.

A halottas-szoba díszítése most már készen van. Az egész fekete szövetekkel van bevonva. Benn egy katalak van felállítva, mely körül huszonnégy ezüst-gyertyatartóban

viaszgyertyák égnek. Tizenkét szék van csak a szobában. A halotti beszédet Westphal lelkész tartja a szomszédos Schwarzenbeckből. (N. W. T.)

Friedrichsruhe, augusztus 2.

Az a hír szivárgott ki a kastélyból, hogy Bismarckot mégis eltemetik ideiglenesen. Egészségügyi szempontból nem tartják megengedhetőnek, hogy a koporsó hónapokig a halottas-szobában legyen. Az ideiglenes temetési hely a Schneckenbergen lesz. Ez iránt még csak e hét végén fog határozni a család. Ameddig csak lehet, otthon tartják a koporsót.

Negyedórával Hohenlohe megérkezte előtt zárták le a koporsót, úgy, hogy ő már nem látta Bismarckot.

Két fényképész készített csak fényképet a halotról, de becsületszavukat adták, hogy a lemezeket nem használják többé soha.

Berlin, augusztus 2.

Friedrichsruhéból táviratozzák a „Berliner Localanzeiger“-nek:

A császári pár ma délután 1/2 5 óra körül ideérkezik. A beszentelés hat órakor lesz. Schweninger éjjel elutazott. Ma reggel csak kevés utas jött Friedrichsruheba. Az időjárás komor. Az első berlini vonaton rengeteg sok és nagy koszorukat küldtek Friedrichsruheba. Köztük volt a Bleichröderé is. E bankház volt főnöke ugyanis az elhunyt herceggel jó viszonyban volt és teljes bizalmát bírta.

A kastélyt még mindig elzárva tartják idegenek előtt. Hogy mily tulzott az órség gondoskodása, arra nézve jellemző az a körülmény, hogy a díszőrség parancsnoka még most is megtiltja, hogy ama toronyház felé menjenek az emberek, amelybe Bismarckot temetni akarták. Még ma is, mikor már bizonyos, hogy nem ott lesz a temetés, csak néhány, határozottan megnevezett embernek szabad arra felé mennie. A család kívánatára elmarad a díszőrség a koporsó mellől.

Ma Stuttgartból egy gyászba öltözött öreg hajlott nő érkezett ide, abban a biztos reményben, hogy még egyszer utoljára láthatja Bismarckot. Egészen vigasztalhatatlan volt, amikor megmondták neki, hogy már többé soha sem láthatja, mert a koporsó már le van szegve. Szegény öreg asszony sirva fakadt, amikor ezt halotta. Már hosszú idő óta egyetlen vágya volt, hogy Bismarckot lássa. Ezelőtt három évvel egy parkban megpillantotta és egy csokrot adott át neki, amelyet Bismarck elfogadott tőle és pár pillanatig szívesen beszélgetett is vele. Ez volt élete legszebb perce. Most utoljára akarta látni a nagyembert, de a végzet megtagadta e kívánságát.

Az ideális lelkesülés e gyönyörű jelének azonban megvan a revers-je is. A kastély kapuja előtt nem épen zajtalanul és nem is olcsón kínálgatják a friedrichsruhei képes levelező-lapokat és érmekeket, hogy a nagy államférfi halálából is némi hasznot lehessen huzni. (N. Fr. Pr.)

Friedrichsruhe, augusztus 2.

A park előtt óriási közönség lesi a történendőket. Különösen sok az angol. A szemben levő magaslatok tele vannak kíváncsiakkal. Vagy ezer fényképezőgépet lehetett összeszámolni, amelylyel pillanatfényképeket vesznek fel az amatőrök és professionisták egyaránt. Sok helyütt látni festőket is.

5 óra 30 perczkor a díszőrség sorfalat állt a kastélytól a vasúti pályaudvarig. Az egész utatszönyvegekkel vonták be. Tíz percczel a vonat megérkezése előtt az egész Bismarck-család a park kapuja előtt áll már, ahol a császári párt várta. Herbert herceg fekete frakkban fehér nyakkendővel, Vilmos gróf egyenruhában rendjelekkel, a hölgyek fekete ruhában voltak.

Öt óra és ötven perczkor érkezett meg a különvonat és a parkkal szemben állott meg. Erre Bismarckék a vonat felé közeledtek. Elsőnek a császárné lépett ki teljes gyászban. Herbert és Vilmos azonnal odaléptek hozzá és kezét csókoltak neki.

Ezután Vilmos császár lépett ki és kezét nyújtva Herbertnek, beszélni kezdett vele. Azután Vilmoshoz ment, kivel szintén kezét fogott. Miután még Rantzaut és a hölgyeket üdvözölte, a császárné Herbert karján, a császár

Vilmos gróf oldalán bementek a várkastélyba. A kapukat azonnal becsukták utánuk.

A császári pár és a Bismarck-család egyenesen a halottas-szoba felé tartottak, ahol a beszentelés kezdődött.

A császár kíséretében voltak: Bülow államtitkár, Eulenburg bécsi nagykövet és dr. Lucas, a polgári kabinet főnöke.

A császári pár három koszorút tett a koporsóra. Két nagy pálmakoszorút és egyet fehér rózsákból. Az első kettő a császári páré, a harmadik a trónörökösé volt.

A ceremónia előtt még halk imát rebegett a császári pár a koporsó előtt.

Egy urtól, aki a beszentelésnél jelen volt, a következőkről értesül a „N. W. T.“ levelezője:

Minden szigorúan, programmszerűen ment végbe. Először a császárné ment a halottas-szobába. A császárné nagyon le volt hangolva, tekintete folyton a földön járt. Ezután jött a császár, akitől Herbert bocsánatot kért azért, hogy a szűk lépcsők esetleg kényelmetlenek. A császár az egész ceremónia alatt mély hallgatásba volt elmerülve. Arcza erős meghatottságról tett tanúságot. A kis szobában csak huszonötön voltak. Mindenkit bántott a hőség és a rossz levegő.

Westphal lelkész vagy egy negyedórás beszédet mondott, amelyben nagy vonásokban jellemezte Bismarck életét és kiemelte, hogy mennyit köszönhetett Istennek az, aki ennyi nagyot művelhetett.

Harminczöt percznyi időzés után a császári pár elhagyta a várkastélyt. A császárné balján Herbert, a császárné Vilmos gróf ment. A család valamennyi tagja elkísérte a császári párt a vonatig, ahol szívélyesen elbucsuztak egymástól. Vilmos császár állítólag kezét szoritott a vaskancellár régi komornyikjával is. Amikor a vonat indulni kezdett, Vilmos császár jobbával intett a két Bismarck felé, a császárné pedig ismételtelen köszönt feljűk fejbőlintással.

Friedrichsruhe, augusztus 2.

A mauzoleum, melybe Bismarckot temetik, állítólag 300.000 márkába kerül. A költségeket tisztelői és barátai fedezik.

A végrendelet.

Friedrichsruhe, augusztus 2.

A végrendelet értelmében Herbert herceg kapja a schwarzbecki, friedrichsruhei és schönhauseni majorátusokat, Vilmos grófé lesz Varzin, gróf Rantzau pedig egy millió márka készpénzt kap.

Friedrichsruhe, augusztus 2.

Bismarck hagyatéka körülbelül harmincz millió márkára rug. (N. W. T.)

Bismarck emlékiratai.

Köln, augusztus 2.

A „Kölnische Zeitung“ szerint Bismarck memoires-jait az „Union“ kiadó cég vette meg már régebben 1 millió márkáért. Bismarck a legutolsó időig irt a memoire-okba, amelyek legközelebb meg fognak jelenni.

A halál oka.

Berlin, augusztus 2.

A halál okáról még a következőket jelentik: A betegség képeről eddig közölt részletekből azt kell következtetni, hogy Bismarcknak régi baja, a vérérdények gyuladása, a vér megalvása s az ereknek a gyuladt helyeken való eldugulása, az utóbbi napokban akut karaktert öltött; erről tanuskodik a lábak nagymértékű megdagadása is, ami a megakaszott vérkeringésnek következménye volt. Meglehet, hogy az aggastyán mult pénteken, könnyű javulására való tekintettel, kelleténél többet engedett magának. Az eddigi hírek szerint mindenestre valószínűnek látszik az a föltevés, hogy a több helyütt megaludt vérenek egy részecskéje szétvált s a tüdőbe jutott s itt tüdővízenyőt okozott.

A németiség gyásza.

Berlin, augusztus 2.

Az első palota Berlinben a birodalmi kancelláré volt, melyre félárhoczra huzták a lobogót, aztán a parlament palotája következett, melynek

tornyaira kitűzték a gyászlobogót; kis időre reá a Friedrichstrasse, Unter der Linden és a Leipzigerstrasse palotáin is fekete zászlók lengedeztek és a délután folyamán már a külvárosok is gyászpompában díszlettek.

Délután 1 órakor a katonai parancsnok elrendelte, hogy Berlin összes kaszárnyáira félárhoczra eresszék a zászlókat, egy óra múlva pedig megérkezett a császár rendelete, hogy ugyanazt tegyék az összes nyilvános és királyi épületeken, kivéve a királyi palotákat. A rendőrfőnökség, tűzoltóság és postapületek is gyászdiszt öltöttek. Dr. Rosse közoktatásügyi miniszter telefonon utasította az összes alárendelt hivatalokat, hogy eresszék félárhoczra a lobogókat. A berlini helyőrségnek a déli parancsban adták tudtul, hogy a volt birodalmi kancellár meghalt.

Berlin városa is impozáns módon fogja részvétét kifejezni elhunyt diszpolgára halála felett, mely e célból mára rendkívüli közgyűlést hívtak egybe. Zelle főpolgármester, aki a Mersebergben, leánya birtokán időzött, Berlinbe utazott. Bismarck herceg 27 év óta volt Berlin diszpolgára, röviddel a 71-iki háború után érte ez a kitüntetés. Ő körül még csak három diszpolgára van a városnak: dr. Koch, titkos egészségügyi tanácsos, Virchow tanár, titkos tanácsos és dr. Menzel tanár, titkos tanácsos.

Ugy hallatszik, hogy a berlini diákság köldöttséget meneszt Friedrichsruhéhoz, mely koszorúkat fog a ravatalra helyezni. E célból az összes diákbizottságok üléseket tartanak.

A Szentháromság-templomban dr. Dryander szuperintendens, udvari lelkész a következő szavakban emlékezett meg Bismarckról:

„Megrázó gyászhir járja be a várost. Ahol csak egy német is van, meg fog emlékezni Bismarckról, de különösen a mi községünk, mert itt edzette magát az élet küzdelmeire. Schleiermacher konfirmálta ezen szavakkal: „Bármit cselekedett is, hallgassatok szívetek sugallatára és ne az emberek, hanem Isten kedvéért tegyétek.“ Azonkívül községünk tagja is volt mindaddig, míg elköltözött a Friedrichstrasseról és mindig hű volt az egyházhoz és a szentségekhez. Isten vigasztalja a gyászolókat!”

Egy tudósító kiszámította, hogy Bismarck épen 1000 hónapot élt. Április elsején mult 83 éves, vagyis akkor töltötte be életének 996-ik hónapját, tehát minthogy azóta még négy hónap telt el, kikerekedett a szám 1000-re.

München, augusztus 2.

Luitpold regensherceg Bismarck herceg halála által mélyen megindítva, részvétáviratot küldött Vilmos császárnak és Rantzau grófnak és Berchtesgadenben alpesi rózsákból és havasi gorpárból koszorút rendelt, amelyet Friedrichsruhéhoz küldenek és a koporsóra helyeznek.

München, augusztus 2.

Annak a koszorúnak szalagján, amelyet Luitpold regensherceg Vorderrisból Friedrichsruhéhoz küldött, a következő felirat áll:

„A nagy kancellárnak utolsó üdvözlését küldi Bajorországból — Luitpold regensherceg.“

Drezda, augusztus 2.

A Vogelwiesen rendezett népünnepeken Albert szász király is jelen volt; a lövészek elnökének azt mondta, hogy csak azért jött el, hogy mint az egyesületnek hetvenéves tagja, megnyissa az ünnepet, de Bismarck herceg halála annyira megrázdította, hogy a szokásos körszótól le kell mondania és nem maradhat tovább az ünnepen.

Berlin, augusztus 2.

A császár által tervezet ünnep a Königsplatzon elmarad. Csütörtökön a Vilmos-templomban gyászünnepe lesz, amelyen részt vesz a kancellár és a főbb állambivatalnokok. A császár díszszabadot rendel ki a templom elé. A nagy ünnepélyből csak ennyi maradt meg. A berlini diákok nagy gyászünnepre készülnek.

A külföld részvéte.

Pétervár, augusztus 2.

A „Journal de St.-Petersbourg“ vezércikkében Németország fejlődését fejtegeti Bismarck első fellépésétől haláláig és azt mondja, hogy Német-

ország mai nagyságát és hatalmát Bismarck lángelméjének köszöni. Németországnak a külföldhöz való viszonyára áttérve, elismeri a nevezett lap a század e legnagyobb államférfiának kiváló érdemeit és megjegyzi, hogy Bismarck herceg oly időben lépett a politikai élet színterére, midőn Oroszország I. Miklós czár uralkodása alatt jelentékeny szerepet vitt a németországi viszonyok tekintetében. A német udvaroknál levő orosz követek hivatva voltak arra, hogy a szövetségtanácsban tárgyalt kérdésekről véleményt mondjanak. Az események folyása természetesen véget velet ennek a helyzetnek s a viszony Németország és keleti szomszédja között másképp alakult. A legbensőbb bizalmasság jellegét öltötte ez a viszony és barátságos maradt. A rokoni kötelék, amely az orosz császári ház és a porosz királyi ház közt fennáll, a fegyvertesváriság emléke e század elejáról és talán az őszinte rokonszenv is kormányelveink iránt, érthetővé teszi, hogy Bismarck mindenkor, még akkor is, midőn a két ország közt bizonyos lehangoltság támadt, arra törekedett, hogy az őket összekötő viszony meg ne szakíttassék. Nagy céleket követve, mindig egyetértésben volt a nemzeti érzefennel és ez magyarázza meg, hogy Németország őt, mint legnagyobb fiainak egyikét ünnepli és hogy az ő nevét hazájának történetében mindig első helyen fogják emlegetni I. Vilmos császár nevével együtt, akik oly hosszú időn át példátlan odaadással szolgált.

A hivatalos lap Bismarck hercegről szintén hosszabb megemlékezést közöl, amelyben így szól: „Bismarck hercegreben genialis politikus és államférfi hunyt el, akinek nevét a németek még nemzedékek után is büszkén fogják emlegetni. Az elhunyt igazi hazati volt és a leggenialisabb diplomataja ennek a századnak. Neve kitörölhetetlen a világtörténelemből. Bismarck egy negyedszázad folyamán sok államnak kijelölte az utját. Németország méltán büszke lehet erre a kolosszusra.“

Berlin, augusztus 2.

Ferenéz József képviseltetni akarta magát, Umberto köldöttséget akart küldeni, de Herbert lemondta.

Herbertnek erős fejfájása és szivbaja támadt.

Madrid, augusztus 2.

Almodovar del Rio herceg külügyminiszter meglátogatta Radowitz német nagykövetet, hogy Bismarck elhunytá alkalmából kifejezze a kormány részvétét.

Az újságírók panasza.

Friedrichsruhe, augusztus 2.

Az elzárás, amely különösen az újságírókat sújtotta, sok recriminációra ad alkalmat. A német újságírók, akik ismerik Bismarckékat, nem csodálkoznak a dolgon, de a francia, angol, amerikai laptudósítók egyszerűen dühösek amiatt, hogy senkit sem eresztettek be a kastélyba. Az újságírók körében azt beszélék, hogy Bismarck Herbert erre azt jegyezte meg:

— Eddig az újságírók nekünk szereztek hozzászólást, most mi szerzünk nekik.

Schweninger, aki eddig közlékeny volt, ma így szól egy újságírónak:

— Én már nem beszélék semmit, én már eljártam szerepemet.

Ugy látszik dr. Chrysanter is elvesztett lett.

Egy francia író Bismarckról.

Henri de Houx, az egyetlen francia újságíró, aki Bismarckot valamikor meginterviewolta, csaknem öthasábos cikket írt a párisi „Matin“-ba a meghalt hercegről. Houx cikkének hangja egészen eltér a többi francia lapok cikkeitől, mert nemcsak objektív, hanem tartalmas és szép is. Itt közöljük a cikket bő kivonattal.

„Az ő árnya senkinek sem áll már az útjában, az ő dicsősége nem kissebbit már senkit. Ugy látszik, mintha magas alakja, mely az utóbbi esztendőben meggörnyedt, most újból fölegyenesednék, mintha a német egység hatalmas voltát szimbolizálna kolosszális alakjával; nagy, erős és hatalmas: a második Arminius! Az emberek földre kerülnek holttete előtt szívet-lelket tépő fáj-

dalommal és II. Vilmos császár megismétli III. Frigyesnek Guise herceg sirjánál elmondott sóhaját:

— Je ne croyais pas, qu'il fut si grand!

Az utolsó esztendő eseményei egy rettenetes igazságra tanították, amin sokat elgondolkodhatott csöndes magányában: Nincsenek nélkülözhetetlen emberek! Kastélyából láthatta, hogy az állam hatalmas gépezete, amelynek rugóit olyan erős, némelykor borzalmasan erőszakos kezekkel igazgatta, most nélküle is szépen működik. Láta, hogy a birodalom politikáját most nem az ő szabályai szerint, nem az ő szellemében vezetik és mégis jól megy minden. Láta, hogy a diplomácia most más alapelveken nyugszik, láta, hogy bekövetkeztek olyan események, amelyekről félt, mert végzeteseknek tartotta őket, például az orosz-francia szövetség. Láta, hogy azok a kreaturák, amelyeket ő megvetett, hatalomra jutottak, hogy azok, akiket szeretett, mellőztettek; hogy meglazultak azok a szálak, amelyeket ő szorosra fűzött és szorosabbá váltak, amelyeket ő meglazított. És mégsem bomlott meg az általános rend. Európa, amelyet ő saját tervei szerint akart átalakítani, lerázta magáról az ő befolyását s azért igen jól érzi magát. Megérte, hogy megsemmisülni látták törekvéseit, aggodalmait és jóslásainak alaptalanságát és zsarnokságának czéltalan voltát. És ez pokoli kínokat okozott neki — —

Összetett kezekkel várja a bekövetkezendő eseményeket. (Az 1870-iki háborúról van szó). Még csak annyi fáradságot sem vesz magának, hogy legalább foglalkozzék a dologgal. A Hohenzollernek kandidálása is az ő hozzájárulása nélkül történt. Bismarck akkor Varzinban volt, távol Berlinből, mikor a porosz király Benedettinek elégtételt adott, amit azonban a francia kormány keveselt. Azután újból akcióba lépett. Sejtik, hogy a háború be fog következni és nem akarta, hogy az események szálai kicsusszanak a kezei közül. Megkorrigálta az ismert emsi táviratot. A háború célja rá nézve Elzász meghódítása volt, Müllhausen, Colmar és Strassburgot akarta, annak az elynek az erejénél fogva, hogy a határszéli völgyek jogszerint az erősebbé legyenek, aztán meg azért is, mert a déli részek kétséges hűségét erőddel akarta biztosabbá tenni. Ez volt becsvágyának összpontosulása. Metzet és a francia Lotharingiát Moltke ur erőszakoskodására elvették tőlünk, büntetésül heroizmusunkért, amelyet az ellenállásban kifejtettünk.

A német császárság megalkotása nem annyira Bismarck, mint inkább Frigyes trónörökös műve, de azok az események, amelyeknek megkoronázása volt, a Bismarck keze nyomán létesültek. —

A szociálizmusról egy alkalommal a következőket mondta Houxnak Bismarck:

— Vannak bizonyos rovarálcák a föld alatt, amelyek tönkreteszik a növények gyökereit. A földön ellenben vaddisznócordák járnak, amelyek otromba rohanásukkal mindent ledöntenek, ami útjukba akad, de fölturják a föld alól a rovarálcákat is és fölfalják őket. Az emberek szidják a vaddisznókat, mert látják a pusztításukat; de az a kár, amelyet ezek okoznak, meg sem közelíti azt, amit a láthatatlan, földalatti rovarálcák csinálnak. A vaddisznók a katonák, a rovarálcák a szociálisták.“

Végül még a következőket mondja a cikk írója:

„A politikában ép úgy, mint minden más dolgában a tiszta pozitivizmus iskolájához tartozott. Sohasem hittem, hogy lehetséges legyen, hogy egy ember, aki épen úgy husból és idegekből van, mint mi valamennyien, ennyire el tudja nyomni magában az érzékenységet az intelligencia és az akarat-erő javára. Elhatározásainak rugója soha sem volt sem szeretet, sem gyűlölet, sem harag, sem részvét. Minden cselekedetét a sakkjátékos hidegvérrel követte el, aki egyformán közömbösen áldoz föl céljainak megfelelően királylöket, futárokat, lovakat és parasztokat. Semmi áldozatot nem talált nagyra, ha nyerni akart. Minden esél, minden erőszakosság jó volt neki, ha hasznát remélte. A politika tisztán dinamikai tudomány volt az ő szemében. Nem az elvekket, hanem az erőket

számolt. Az 1871-iki hadjárat után, mikor a békekudozások folytak, egy kereskedő számítással latolgatta a császárság vagy köztársaság fizetőképességét. A köztársaság jobban tetszett neki a császárságnál; mindazonáltal látszólag a császárság eszméjének hódolt, csak azért, hogy Thierst és Jules Favret föltételeinek elfogadására könnyebben rábírhassa. A commune fölkelése aggasztotta; félt, hogy Franciaország így nem lesz képes fizetési kötelezettségének eleget tenni. Ha a nemzetgyűlés lassabban intézte volna el a fölkelés elnyomatását, Bismarck okvetlenül beleavatkozna a dologba.

Igy kell Bismarckot és művét megérteni. Megérteni, de nem megítélni. Majd eljön a történetíró, aki a maga módjára szerint az események nagysága és hatásuk tartóssága alapján megítéli a művet és alkotóját.

Bismarck szellemének minden erejét hazája nagyságáért és jólétéért áldozta föl. S hogy ezt elérhesse, megvetett mindent, amit az érzékenység és erkölcsiség tultengésének nevezett. És különösen ebben a tekintetben volt rendkívüli ember. Minden erényeit, minden szeretetreméltóságát családjának tartogatta, csak annak körében tudott meleg és egyszerű lenni.

Most megtört a nyugodtabb, boldogabb világba. És Németország sorsát nyolcz esztendő óta az idealisztikus, szenvedélyes és sokat akaró fejedelm irányítja. A hatalmas birodalom vezetése a hideg számító kezeiből egy művész kezeibe került.

Bismarck sorsa annak a farkas apának a sorsához hasonlít, akinek végig kell néznie, hogy a fia hogyan pazarolja, hogyan szórja el két kézzel azt a vagyont, amelyet ő gyűjtött...

Ettől a kínos érzéstől most megszabadította őt a halál.

HIREK.

A királyné Nauheimban.

Felsőasszonyunk mindjohabban érzi magát Nauheimban, hová orvosai küldték. A királyné az utolsó napokban ismételt megmondotta környezetének, hogy nauheimi tartózkodásának már eddigi eredményeivel is nagyon meg van elégedve és kijelentette, hogy ott időzését, amennyire lehet, meg fogja hosszabbítani. A javulás a királyné állapotában napról-napra tart és épen ez a fő ok, amiért a királyné nauheimi üdülését meg akarja hosszabbítani. Ezért valótlán a Homburgból világgá bocsátott hír, mintha a felsőasszony Nauheimból oda menne utókurára és hogy ott lesz Ferencz József király is. Ezt a hírt a királyné környezete a leghatározottabban megczáfolja. Utókuráról egyáltalán nincs egyelőre szó — az egész hír onnan eredhet, hogy a kíséret néhány tagja a homburgi saisonünnephez jegyekért irt, amelyeket a homburgi fürdőigazgatóság rögtön a legnagyobb előzékenységgel megküldött. Ezt a körülményt aztán felhasználta valamely élénk fantáziájú riportter.

A királynével egyáltalán a legcsodálatosabb dolgokat hozzák összeköttetésbe. Így például néhány nap előtt híre járt, hogy Ferencz József délután megérkezik a királyné látogatására, de a találkozás nem Nauheimban, hanem a közeli Friedbergben lesz, a legszigorubb ismognitában. Az emberek ugyanis látták a királyné kocsiját Friedbergbe menni, de onnan csakhamar üresen tért vissza. Ebből aztán hamarosan azt kombinálták, hogy a felsőasszony politikai okokból nem akarja ez idő szerint birodalmát elhagyni és ezért a legnagyobb titokban elutazott Nauheimba, de hogy ott ne ismerjék fel, a találkozást felsőasszony nevével Friedbergben állapította meg. Ez a kalandos hír is hiteltre talált és sok száz fürdővendég kísietett Friedbergbe, hogy a titkos találkozásnak legalább egy vagy másik részletét meglesse. A királyné pedig ezalatt gyanútlanul ült a Friedbergi kastély kertjében és roppant jóízűt nevetett a tréfán, amikor azt neki később elmondották.

A királyné kísérete kijelentette, hogy az uralkodó egyáltalán nem jön Nauheimba, ellenben a hét végére odavárják a hesseni nagyherceget.

A királyné eddig a 7. számú forráshíres nagy sprudeljében tíz fürdőt vett. Ezekből még kettőt vesz, hogy azután az erősebb fürdőkre térhessen át. Nauheimban a fürdővendégek óriási nagy száma miatt már reggeli öt órától kezdve szolgáltatják ki a fürdőket és esti hat óráig vagy 2500-an veszik azokat igénybe.

A királyné sem röstel korán felkelni és már hat órakor fölkeresi a fürdőt. Egyedül és gyalog indul el a parkon át a III. számú fürdőházhoz, ahol komornája megvárja. Hazafele kocsin megy a felsőasszony. Egy óráig nyugszik és azután fogadja orvosát, dr. Schottot, akit július 25-én a hesseni nagyherceg a tanári czimmal tüntetett ki. Délután a királyné harmadfél óra hosszat kocsikázik. Ő felsége nem fürdik naponta, hanem két fürdő után egy napot pihen. Minden iránt melegen érdeklődik.

Amikor felolvasója, B a r k e r u r és uti-intendánsa egy diák-párbajt tekintettek meg, melynek nyilvánossága előttük új volt és ezt később elmondották a felsőasszonynak, ezt jegyezte meg:

— Miért nem mondták ezt nekem meg előre, én is szívesen elmentem volna; régebben nagyon szívesen vitlam magam is.

Cronbergből távirják, hogy Frigyes császár özvegye ma délelőtt Nauheimba utazott, hogy meglátogassa Erzsébet királynét.

Augusztus elsőjével új előfizetés nyílt lapunkra:

Előfizetési árak:

Augusztus hóra 1 frt 20 kr.
Augusztus 1-től október 31-ig 3 frt 50 kr.
Augusztus 1-től december 31-ig 5 frt 90 kr.

Kérjük azokat a vidéki tisztelt előfizetőinket, kiknek előfizetése július végén lejár, hogy a megújításról idejekorán gondoskodni sziveskedjenek, nehogy a lap pontos küldése fennakadjon.

A kiadóhivatal.

Lapunk mai száma 16 oldal.

— A király szobra Pécsen. A pécsi hadapród-iskolában tegnap állították fel az épület főbejárata előtt ő felségének bronzból készült két méter magas mellszobrát. A gyönyörű szobor, amely magas kőtalapzaton áll, meglepő hűséggel ábrázolja a királyt. Az épületet augusztus hónap első felében adják át rendeltetésének.

— Arany László a favaton. Arany László elhunytá iránt rendkívül meleg részvét nyilvánul. A halottas-szobát tömérdek virágos koszorú borítja. A tudományos akadémia ma délben tette le koszorúját a ravataira, széles szalagján ez a fölírás olvasható: „Arany László ... tagnak — a magyar tudományos akadémia.” Igen szép koszorúval róttá le kezzeletét az akadémia tisztviselő kara; a szalagra ez van írva: „Arany László levelező tagnak — az akadémia tisztviselő kara.” Ennek a koszorúnak a története ez: Amikor Arany László 1894-ben atyja hátrahagyott műveivel megnyerte a nagy díjat, a 200 aranyat, az akadémia tisztviselői karának nyugdíjgyűlésére javára adományozta. A Kisfaludy-társaság szintén pompás koszorút küldött a fölírással: „Arany Lászlónak — a Kisfaludy-társaság”. Szép Gyulai Pál és Aranka koszorúja is. Tegnap és ma egymást érték a részvétlátogatók, a többi közt ott volt Perczel Dezső belügyminiszter is. Jókai Mór gyönyörű levélben tudatta részvétét az özvegyvel. Táviratokat küldött: báró Edelsheim-Gyulai Lipótné, Tisza Kálmáné, Tisza Kálmán, gróf Tisza István, Berczik Árpád, őrgyóf Pallavicini Ede, Szily Kálmán, Thuróczy Vilmos, Szilágyi József, Jeszenszky Kálmán, Szilágyi Béla és Fraknói Vilmos.

— Nász a Koburg-házban. Fejedelmi házasság még oly ridegséggel nem kötött, mint az, mely ma délelőtt ment végbe Koburgban, ahol Günther Ernő schleswig-holstein-sonderburg-augustenburgi herceg vezette oltárhoz Dorottya szász-koburg-góthai hercegnőt. A mai esküvőt tegnap szűkkörű családi ünnepek előzték meg. Este ebéd volt a hercegi palotában, melyen a fejedelmi személyeken kívül a nászpár kíséretének hölgyei és urai, továbbá

a koburg-góthai főbb tisztek is részt vettek. Az estélyen hangverseny és színelőadás mulattatta a vendégeket. Az egyházi esküvő ma volt. A szent beszédet Günther Ernő schleswig-holsteini herceg volt nevelője, Mühlenhardt lelkész mondotta. A yölegény maga jelölte ki a páp számára a bibliának azt a helyét, amelyről a szentbeszéd szólt. A hercegválasztotta bibliai mondás ez volt: Bíz az Urra utaidat és bizzál ő benne, ő jót fog tenni. A beszédben gondosan került Mühlenhardt minden legcsekélyebb czélzást a házassulók valláskülönbségére és arra a sajnálatos családi eseményre, mely a menyasszony anyját távol tartotta a menyegzőtől. A polgári esketésnél tanuként szerepeltek Koburg uralkodó hercege és Keresztély schleswig-holsteini herceg. Az esküvő után tizenkettőfél órakor a trónteremben családi ebéd volt. Délután négy órakor a fiatal pár elutazott Koburgból a délvídekre.

— Emlékoszlop Nagy Sándor tábornoknak. Debreczen város tanácsa, mint levelezőnk jelenti, elhatározta, hogy azon a halmon, ahol 1848. augusztus 2-án a debreczeni csata volt és amelyet a debreczeni vörössipkások vitéz tábornokáról Nagy Sándor halmának neveznek, emlékoszlopot állít. Az emlékoszlop tervezetét Aczél Géza városi főmérnök már elkészítette.

— Magyar vér Kubáért. A spanyol-amerikai háború nem csak a spanyolokra, de mireánk nézve is végzetes volt. Mint ugyanis fumei tudósítónk jelenti, „Mária Theresia” nevű hadihajónk, amelyet azért küldtek a harcztérre, hogy a tengeri ütközetek lefolyását tanulmányozza, visszatérő útjában a nyílt Óceánon egy tengeri örvénybe jutott és csak hajszálon függött, hogy el nem sülyedt. Az óriási hullámok hat m a t r ó z t s o d o r t a k l e a földelzetről, ugyszintén a mentő csónakokat is letépte. Az elpusztult hat matróz nevét a közös hadügyminiszterium csak a hadihajó visszatérése után fogja közzétenni.

— Magyar-e Walsin-Esterházy? Több lappal együtt mi is megemlékeztünk egy öreg föltisztító szabó meséjéről, ki azt állította, hogy gróf Walsin-Esterházy Pápán született, s hogy ő gyermekkorában nagyon jól ismerte. Erre vonatkozólag ma, lapunk egy előkelő barátja a következő levelet intézte hozzánk:

Egy Pápáról származó föltisztító szabó oly valótlanságot állít néhai gróf Eszterházy Károlyról és utódairól, hogy én, aki kis gyermekkoromban abban az időben Pápán töltöttem és akinek nagyapja akkor a gróf pápai, ugodi és devecseri uradalmának kormányzója volt, kénytelen vagyok azt megczáfolni és az egészet valótlanságnak nevezni. A valódi tényállás a következő: Gróf Eszterházy Károly valóságos belső titkos tanácsos, helyettes főlovászmester, 1845-től 1848-ig Győr vármegye főispánja, Perényi Antónia bárónőt vette nőül, akitől három fia született: Antal — kinek fia Mihály, most országgyűlési képviselő — Ferencz és Ernő. E két utóbbi is életben van és Pozsonyban lakik. Később a gróf elvált nejétől és egy igen szép asszonyt hozott magával Bécsből. Az asszony egy bécsi tanár leánya volt és férjével, egy Khan nevű emberrel és két kis leányával együtt Pápán lakott, a grófnak abban a házában, melyet a református hitközség később kollégiumnak vett meg. A nyarat Hantán, a Pápa mellett levő szőlőhegyek között fekvő villában töltötték. Ettől az asszonytól született a grófnak egy kis leánya, akit mivel törvényes neje még élt — Hantán Leontinnak neveztek, mert Hantán született és így is van a pápai anyakönyvbe bejegyezve. Később, ha jól emlékszem, 1847-ben, midőn a szép asszony Khan nevű férje és a gróf törvényes neje meghalt, a gróf megesküdött a szép asszonnyal és ekkor született egy kis fia, akit lehet, hogy szamaras gyereknek neveztek kis fiú korában. Ez a gyermek gróf Eszterházy Károlynak pozsony-megyei szép birtokán lakik és egy gazdag angol nőnek a férje. Tehát ebből tisztán kiviláglik, hogy gróf Eszterházy Károly második nejének semmi

köze sincs a Walsin névhez. Ő egy német nevű bécsi tanárnak leánya volt és első férjét Khannak hívták. Ez asszony két, Khantól való leányának egyikét Ziska József győri ügyvéd vette el, kitől azonban később gróf Csáky Tivadarral megszökött. A szökevények Svájcban polgári házasságot kötöttek. A másik leányt báró Sterneck vezérkari őrnagy vette nőül.

— **Egy karmester halála.** Grossmann József, a frankfurti színház karmestere — mint táviratozók — meghalt. A jeles tehetségű karnagy hosszabb ideig a budapesti operánál működött. Ide gróf Zichy Géza intendáns hívta meg, míg a szerencsétlen kezű báró Nopcsa ok nélkül egy gyöngyös kis énekesnő affairejéből kifolyólag elbocsátotta. Külföldön azután nagyon szép carrieret csinált. Temperamentumos dirigens és kitűnő zongorázó volt. Halálhíre Bécsből jön, ahol egy szanatoriumban hosszabb betegség után ma kiszenvedett. Harminczkét éves volt és fiatal özvegye — a budapesti Egger-családból való — szomorodott szívvel áll az elhunyt koporsója mellett.

— **Közfogó.** Kiss Elek fővárosi kereskedő eljegyezte Schwarz Laurát Beczkón.

— **A Szent István-napi szónok.** Szent-István-napján, a budavári koronázó Mátyás-templomban tartandó istentiszteleten a hercegprímás megbízásából Franciscs Norbert Benedek-rendi áldozópap és királyi tankerületi főigazgató mondja az ünnepi beszédet.

— **Öngyilkos ur asszony.** A városligeti szökőkút táján ma délelőtt két lövés dördült el. A sétáló közönség a kuthoz rohant, hol egy feltűnő szépségű urinőt találtak a földön fetregve. Melléből patakokban omlott a vér. Az esetről nyomban értesítették a rendőrséget és a mentőket is. A helyszínen megjelent rendőrtisztviselő nyomban megállapította, hogy az ur asszony Hubay Pál nyiregyházi orvos neje, született Nádasdy Blanka. A szerencsétlen fiatal asszony a Batizfalvy-vizgyógyintézetben lakott, ahol idegbajára keresett orvoslást. Igen valószínű, hogy végzetes tettét idegrohamában követte el, bár öngyilkossági szándékának okáról fölvilágosítást adni nem akart. A mentők megállapították, hogy az egyik golyó csupán bőrhorzsolást idézett elő, míg a másik a szív fölött furódott a testbe és életveszélyes sérülést okozott. A sebet bekötötték, azután az öngyilkos asszonyt saját kívánságára visszavitték a Batizfalvy-intézetbe, hol az ápolók már kétségbeesve keresték a megszökött beteget. Hubay orvost, az öngyilkos asszony férjét, táviratilag értesítették a szerencsétlenségről.

— **A hódoló díszfelvonulás.** Eisenhut Ferencz nagy körképének előtere, amelynek most végzik befejező munkálatait, maga egy külön műalkotás. A festmény várpalota felőli oldalán a valósággal való összeolvadás nem volt túlságosan nehéz. Sokkal nehezebb feladatot adott a tulsó oldal — a vérmész felőli. Itt szinte egész kis városrészt kellett a bástyafaltól a nézőtér alá varázsolni, mely a budai házaknak megfelel. — Az illúzió teljes felkeltésére itt szinte nagyobb gondot, több fáradságot kellett fordítani, mint magán a festményen. — Jellemzi azt a nagy apparátust, melyvel az a munka járt, hogy magára a budai kertek elkészítésére az előtérben nem kevesebb, mint 60 ezer darab mű-falevel volt szükséges.

— **Tűz a vidéken.** Fekete-Lehotán — mint lapunknak írják — mult csütörtökön nagy tűz pusztított. Tizenhat lakóház és több melléképület leégett. A tűz egy pipázó ember gondatlanságából támadt; a kár körülbelül ötezer forint.

— **Lemészárló misszionáriusok.** Dahomeyból érkezett távirati jelentés szerint Cazemajou kapitányt és tolmácsát május 6-án Zinder mellett, fél úton a Niger folyam és a Tehad-tó között, meggyilkolták. A „Comité de l'Afrique française” által kiküldött misszió mult év deczemberében érkezett Say-ba, ahol Cazemajou kapitányt kíséretének egy része elhagyta. Miután a kapitány ellátta magát teherhordó állatokkal, tovább folytatta útját Sokoto felé. Koni tartományban a tüaregek főnöke nem akarta megengedni, hogy a misszió az ő területén átvonulhasson. Másrésztől a kofrai sbeikh, Musai, a déli tüareg-föld lakosságát ingerelte föl az ut-

zők ellen. Utolsó levelében a misszió feje azt jelentette, hogy Zinderbe érkezett; azóta semmi hír sem érkezett sorsa felől, miglen most az említett távirat halálát jelenti.

— **Magyar orvos öngyilkossága Bécsben.** Löwinger Ede ujvidéki orvos, a mult hónap 31-én feleségével együtt Bécsbe utazott, ahol egy belvárosi fogadóban szállt meg. Ma reggel hét óra felé az orvos a negyedik emelet egy félreeső helyen revolverrel szívenlőtte magát. Öngyilkosságának oka gyógyíthatatlan betegség volt. Neje annyira kétségbeesett, hogy a fogadóból elsielt és délig se érkezett oda vissza. A rendőrség úgy véli, hogy az asszony valamely Bécsben lakó rokonához ment. A holttestet a belvárosi halottsházba szállították.

— **Esküvő.** Palágyi Lajos, az ismert költő, tegnap feleségül vette Gyöngyösi Czeccil kisasszonyt.

— **Vasúti baleset.** Az osztrák államvasutak igazgatósága közli, hogy mult éjjel a Lembérgből este 10 óra 10 perczkor elindult 2. számú gyorsvonat a lanzhuti feljárnál elgázolt egy parasztkocsit, amelyen hét emberült. Egy paraszt asszony szörnyen halt. A többi hat embert fölvelték a vonatra és Rzeszovba vitték. Hármán közülök utközben meghaltak s a másik három is kisebb-nagyobb sérüléseket szenvedett. A parasztnak mind a Lanzhut mellett fekvő Dembina faluból valók. A szerencsétlenség oka ismeretlen. A vizsgálatot megindították.

— **A ferenczrendiek ünnepe.** A hagyományos Porciunkula-ünnepet nagy fényvel ülték meg a ferenczrendiek. Reggel nyolcz óraker ünnepi mise volt, amelyen Bán Sándor rendfőnök mondott szónoklatot, a tizórai misén pedig Soós István, a karmeliták priorja beszélt. Délután három óraker ünnepi litánia volt.

— **A czár ezrede.** A közös hadseregnek egyik vitéz ezrede ünnepel most jubileumot. A Varasdon (Horvátországban) állomásozó 5-ik számú dsidás-ezred ötven éve áll fenn és ez alkalommal Varasdon nagy ünnepélyek rendezettek. Ma reggel nyolcz óraker a Graberje mellett levő gyakorlóterén tábori misét mondtak, amelyen Voronin orosz ezredes, II. Miklós orosz czárnak, az ezred tulajdonosának képviselője, Morawetz vezérőrnagy, lovas dandárparancsnok, lovas Kiwisch ezredes ezredparancsnok és az egész tisztikar jelen volt. A mise előtt Voronin ezredes megszémélte az ezredet, amely négyszögben volt felállítva. A díszsátorba visszatérve, a hatóságok fejait mutatta be a vendégnek Rubido-Zichy főispán. Ezután a tábori kápolnával szemben felállított és feldíszített sátorban helyet foglaltak a megjelent tisztiek és hivatalnokok, mire Kolarics Miksa kanonok, városi plébános misét czelebrált. A mise után Rubido-Zichy főispán üdvözlő beszédet intézett a jubiláló ezredhez. Ezután lovas Kiwisch ezredes meleg szavakkal köszönetet mondott, mire Voronin ezredes átadta II. Miklós czár arczképét, amelyet a tulajdonos az ezrednek adományozott. Voronin ezredes beszédében hangsúlyozta, hogy császári ura megbízásából jött, hogy parancsára átadja a képet az ezrednek, hogy tisztelje és őrizze azt meg. Császára és a saját nevében üdvözlö az ezredet jubileuma alkalmából.

Kiwisch ezredes erre átvette a képet és kifejezte az ezred hódolatteljes köszönetét a megtisztelő ajándékért. Ezután az egész tisztikart a kép körül csoportosítva, lefényképezték. Kiwisch ezredes az ezredhez fordult. Velős, tartalmas szavakban emlékeztette a katonákat, hogy elődeikről örökségképen szállott rájuk, hogy rendületlen hűséggel éljenek és haljanak uralkodónkért és urunkért. Ezt a hűséget épen olyan moocsoktanulni meg kell őrizniök. Karapancsa kapitány horvát nyelven tolmácsolta a beszédet. Azután az ezred elvonult Voronin ezredes és a dandárparancsnok előtt, mire visszatért a kaszárnyába. Az ünnepély a gyakorlóterre nagyszámu tömeget vonzott, amely feszült figyelemmel szemlélte annak lefolyását. A városba visszatérve, Voronin ezredes Morawetz vezérőrnagy dandárparancsnok kíséretében meglátogatta Rubido-Zichy Radosszláv főispánt. Délben a tisztli étkezőben reggeli volt, melyen a jubiláló ezred egész tisztikara és Voronin ezredes részt vett.

— **Az Otthon palotája.** Az Otthon írók és hirlapírók köre házat épített s a munkához ma fogtak hozzá nagy ünnepélyességgel. Gelléri Mór gazda, Márkus Géza műépítész a palota tervezője. Mann József építőmester, Márkus Miksa, Hevesi József szerkesztők, Sajó J. Aladár az Otthon titkára és Molnár Antal országgyűlési képviselő voltak jelen az ünnepélyen. Az első kapavágás alkalmával táviratilag üdvözlöttek a kör elnökét, Rákosi Jenőt, aki most Balatonföldváron nyaral.

— **Kis tengerészek.** Fiuméből jelentik, hogy „Szida” nevű vitorlás hadihajónk, a flumei haditengerészeti akadémia második és harmadéves növendékeivel, e hónap 1-én másfél hónapra terjedő tanulmányutra indult. A hajó elsősorban Velencebe megy, honnan kétnapi tartózkodás után az olasz tengerpartot hajozza végig. Az utazás végpontjának Sziciliát jelölte ki a haditengerészt főfelügyelősége.

— **Halálozások.** Sopronban tegnap meghalt Lederer János királyi főmérnök, a soproni állami építészeti hivatalnak csak néhány hét előtt kinevezett új főnöke. Lederer a legjobb egészségben foglalta el a mult hóten új hivatalát, de néhány nappal később hashártya gyuladásban megbetegedett és minden orvosi segély daczára tegnap meghalt. Lederer a főváros társasköreinek elnökösen ismert tagja volt. Az ezredes kiállítás alkalmával a miniszter őt bizta meg a kiállítás területén történt építkezések ellenőrzésével s itt szerzett érdemeit jutalmazta a király is. — Királyfiak báró Jeszenák Jánosné született erdőteleki és chliniczki Szentmáry Gizella meghalt július 31-én 22 éves korában. Temetése ma délután volt Ó-Gyallán. — Kassán július 31-én hosszas szenvedés után elhunyt hazslini Hazslinszky Gyuláné született ilosvai Bornomissza Sarolta, 44 éves korában.

— **Eltűnt jogász.** Ifjabb Desán Péter pozsonyi születésű, huszonegyéves joghallgató azelőtt egy hüttel eltávozott szüleinek felső-erdősor-utca 3. szám alatti lakásáról s azóta nyoma veszett. Átgördő hozzátartozói attól tartanak, hogy valami szerencsétlenség érte s annak, aki nyomára vezet, huszonöt forint jutalmat adnak. A fiatal ember magas, sovány termetű, arca hosszukás, sápadt, haja szőke, szemei szürkék. Nagy sasorra s pályhedző bajusza van. Távozásakor világos-szürke ruhát viselt. A rendőrség mindenfelé keresi.

— **A katona miatt.** A konyha drámája mind egyforma. A szerelem belopódzik a cselédleány szívébe is. Ennek a szerelemnek a tárgya tudvalevőleg valamely baka, vagy huszár. Debreczenben, mint ottani levelezőnk írja, egy Román Erzsók nevű tizenhét éves leány marólyuggal elpusztította életét. Ami az öngyilkosságában érdekesebb, az egy levél, amelyben eredeti módon van megírva a védtelen és együgyű cselédleány családott szívének drámája. A levél a következő:

„Ez végrendeletem. Kezét csokolom nagysága és isten áldja meg, édes anyám. Én írom, mert már tovább nem élhetem, eleget tul éltam, meg sokat is az elégnél. Most már nem értem érdemes ennyi sokat szenvedni, mint én szenvedtem, és ki hallatlan sok könnyeket hullattam Kun Antal őrvezetőér 3. honvéd gyalogezred 10-ik századjába, én voltam neki kedvese, mig ő mással ment sétálni, még pedig szemem előtt, még csak az asszonyom is látta, és most már ha ez a levelet megtanáják azonnal kérem tudatni szüleimmel, hogy jöjjen valaki temetésemre, mert én megmérgeztem magamat, mert kénytelen voltam ezt czelekedni magammal. Mert már és a keresztlevelem ott van a ládában és a tekintetes asszonynak csokolom a kezét alázatos szolgálja.”

Román Erzsébet,
Debreczen, Péter-Filján 64. sz.

— **Egy örült rómtette.** Bécsben egy Markl Antal nevű elmebajos lakatossegéd tegnap este borzasztó vérengzést vitt véghez. Szorgalmas és becsületes munkás volt és ezenfelül szívből szerette fiatal nejét. Tavaly óta azonban elmezavar tünetei mutatkoztak rajta és féltékenységgel kezdte üldözni hitvesét. Ezért bevitték az alsó-ausztriai tartományi tábolyházba, ahol néhány hónap alatt állapota annyira javult, hogy mult év szeptemberében ismét kibocsátották. De odabaza csakhamar ismétlődni

kezdték a zajos jelenetek, melyeknek Markl alaptalan féltékenysége volt az oka. Tegnap este fél kilenc óra körül Arnstein-utcai lakásukról a szomszédok erős czivódást hallottak. Majd éles jankiáltások szeltek keresztül a levegőt és néhány másodperc-czel rá látni lehetett, amint Markl neje vértől elborítva lakásáról kiszalad a folyosóra és onnan lerohan az utcára. Ott nyomban összerogyott és körülfötte hatalmas vértócsa képződött. Testét életveszélyes sebek borították: egy-egy késszurás érte a mellén, a vállán és még számos vágási és szúrásai seb mutatta, mely kétségbeesett küzdelem lehetett az örült ember és a szerencsétlen asszony között. Marklnének bekötöztek a sebeit, azután bevitték a kórházba, ahol most a halállal vívódik. A férjnek ezalatt nyoma veszett. Utóbb megtudták, hogy éjjel után egy óraker betétt egy alsergrundi kávéházba és fekete kávéval rendelt. Beszéd közben csak egy odavetődleg elmesélte a pinczárnek, hogy kevéssel ezelőtt lakásán leszurta a nejét. Oly komolyan és nyugodtan beszélt, hogy nem gondolták, hogy örülttel van dolguk és a meséjét sem hitték el. A vendég fizetett és azzal távozott, hogy most elmegy és jelentkezik egy rendőrnél. Hajnalban fél négy óraker, amikor az utcán bolyongott, egy rendőr észrevette és letartóztatta. Alighanem visszavizik a tébolyházba.

— Személyi hírek. Desseffy Sándor csanád-megyei püspök holnap érkezik vissza Temesvárra. — Karlsruhéból táviratozzák, hogy Nörber baden-badeni kolostori lelkészt megválasztották freiburgi érsekké. — Báró Calice konstantinápolyi osztrák-magyar nagykövet hétfőn megkezdi három heti szabadságát.

— Öngyilkos honvéd-számítt. Bosnyákovics János 29 éves honvédségi számítt ma délután öngyilkossági szándékból mellbe lötte magát s életveszélyesen megsebesült. A mentők bekötöztek sebeit és a XVII. számú helyőrségi kórházba szállították. Tettének oka ismeretlen.

— Csempészek a szorb határszélen. Belgrádi tudósítónk táviratozza a következőket: Kursumlje-nél szerb határőrök feltartóztattak több csempészt, akik az arnautáknak löport és municziót szállítottak Szerbiából Törökországba. A csempészek és határőrök közt dulakodás támadt, azután az előbbieket Törökországba szöktek, visszahagyván öt municzióval megrakott lovat.

— Meglopott sikkasztó. Mint bécsi tudósítónk írja, Schweitzer Emil, aki főnökötől, Kolm Richárdtól, hétszázötven forintot elsikkasztott és ezzel az összeggel még július 20-dikán megszökött, a rendőrség a Schottenringen tegnapelőtt elfogta. A tizennyolcz éves fiatal ember elmondta, hogy egy barátja kíséretében szökött meg Grácba, ahol mindjárt az első este ugyancsak vigan mulattak. Schweitzer a sok pezsgőtől hecsipett és mikor másnap reggel felébredt, eltűnt barátja és vele a sikkasztott összegből 700 forint. Persze nem mert elmenni a rendőrségre és így maga kereste mindenfelé a tolvajt, de Münchenben elfogyott a pénze, mire gyalog volt kénytelen visszatérni Bécsbe. Itt a rendőrség hamar kézrekerítette. Schweitzer azt állítja, hogy öngyilkossággal akart véget vetni elhibázott életének és ebben csak elfogatása gátolta meg.

— Nagyszebeni komédia. Azon a napon, a melyen a Wasserthal százados és Gariboldi főhadnagy tragédiája leviharzott, egy másik, hasonló történet is megsegett Szebenben, melyről az előbbinek hatása alatt kaczagva beszélt a megdöböntet közönség. Szerencse, hogy a rászédett férj nem viselt kardot és a csábító sem katonai uniformisban, hanem reverendában jár. Az eset a következő: Egy derék és jámbor kereskedő a napokban elutazott hazáról és ami regényes történetekben nem szokatlan, este tizenegy óraker váratlanul visszatért. Bizonyára ennek a férjnek is meg volt már a gyuhija, mint a boszuálló szebeni századosnak, mert mikor lakását fényesen kivilágítva látta az utcáról, egyenesen a városházára ment és két rendőrt vitt magával. Azoknak kíséretében lépett aztán a házba, ahol épenséggel nem várták, mert a lakosok már eleje tárult, igazán nem a férjnek való a

sége és a társalkodónak nem egyedül voltak a fényes mulatságon. Két, a városban jól ismert lelkiatya is részt vett az estélyen, melyen már magas hullámokat vetett a pezsgős hangulat, ugyanarra, hogy a kegyes társaság ruházkodási hiányosság dolgában is alig maradt az oly hirtelen véget ért fess dragonyos főhadnagy mögött. De a férj nem rántott kardot (mivelhogy nem is volt neki), hanem megvető pillantásokkal sújtotta le a lelki atyákat és felhívta a rendőroket, hogy a reverendás betőroket kísérjék a városházára. A tisztelendő urak látázólag meg is adták magukat, de személyes tekintélyük tulsegítette őket a hatósági beavatkozáson és másnap, mire az időzés hozzájuk jutott volna, eltávoztak a városból. Az esetet a pajkos páterek egyházi hatóságánál is bejelentette a megsegett férj.

— Halálos baleset egy gyárban. Bizam Abraham 43 éves Berettyó-Ujfaluól való nős gépész, ma délután a dr. Heidelberg Tivadar külső soroksári-utcai vegyészeti gyárában négy társával csigán egy kazánt akart felhuzni. Huzás közben a kótel elszakadt és a leeső kazán a szerencsétlen gépészt agyonütötte. A rendőrség megindította a vizsgálatot.

— A vívómestor kára. Zsolnay vívómester — mint lapunknak írják — Korytnicza fürdőtelepen kuruzd akart nyitni és ott egy vendégszobában megsezállt. A minap nejevel együtt elment valahova és ezalatt szobájában — nem tudni hogy — tűz támadt és vívőeszközei, amelyeknek értéke három-ezer forintra tehető, odaégtek. A szerekkel elpusztult a kinttétéseinek és okleveleinek nagy része is.

— Villamos baleset. Saját vigyázatlanságának esett áldozatául tegnap Surányi Józsefné született Jelencsics Mária, szatmári születésű oselőd. Ahogy a Rottenbiller-utca 21. számú lakásából lefutott az utcára, sietségében nem vette észre az előtte levő villamos kocsi, melynek úgy neki-szaladt, hogy testének több részén súlyos zuzódásokat szenvedett. A Rókus-kórházba szállították.

— Torpedó-robbanás. A 145. számú torpedónaszád az Agha-öbölbe (Algeria) gyakorlatokat végzett, miközben egy torpedó felrobbant a hajón egy négyszögmeternyi léket ütött. A hajó mégis képes volt magát fentartani, míg a segítségére küldött vontató-gőzös megérkezett. Ez aztán a megsérült hajót a l'Amirauté öbölbe vontatta. A legénység közül azonban több ember súlyosan megsebesült.

— Vízbejutó gyermek. A fürdés áldozatául esett tegnap ifju Sára József nyolczéves budapesti tanuló, aki a nyarat rokonainál Ujpesten töltötte. Tegnap kiment két pajtásával a Duna mentén fekvő Árpádföldre játszani. Játzás közben felmelegedtek s eszükbe jutott, hogy jó lenne megfürdeni. Pár pillanat múlva már vigan lubiczoltak a vízben. De a kis pajtásukat csakhamar elkapta a sebes ár és pár pillanat múlva eltűnt szemük elől. Csak holttestét huzhatták ki az arra menő emberek a Dunából.

— Gyilkos villám. Nagybecskerekéről jelenik nekünk, hogy a torontálmegyei István-völgyön tegnap nagy vihar közepett lecsapott a villám és Folyán György földművest agyon sújtotta, míg vele volt két társa megsiketült.

Napirend.

Naptár: Szombat, augusztus 2. — Róm. kath. Vas sz. Péter. — Protestáns: Vas. Péter. — Görög-ország: július 22.) Iliés pr. — Zsidó: Ab. 18. — Nap kel: 4 óra 24 perczkor. — Nyugzik: 7 óra 15 perczkor. — Hold kel: 7 óra 17 perczkor este. — Nyugzik: 4 óra 31 perczkor reggel.

A horvát miniszter fogad délelött 8-10 óráig. Technológiai iparmuzeum nyitva 9-1-ig és 3-6 óráig.

Természettudományi gyűjtemények muzeuma nyitva 10-12-ig. (Muzeum-körút 4.)

Országos képtár az Akadémiában nyitva 9-1 óráig délután 1 óráig.

Nemzeti muzeum képtár nyitva d. e. 9-1 óráig. — Többi tárai, köztük a néprajzi osztály is (csilag-utca 15. sz.) 50 krajczár belépődij mellett tekintébelek meg.

Az iparművészeti muzeum nyitva 9-12-ig és 3-5-ig.

Akadémiai könyvtár nyitva 3-8 óráig.

Rovargyűjtemény a nemzeti muzeumban nyitva 9-1-ig.

Iparművészeti társulat kiállítása nyitva d. e. 9-1-ig.

Magyar körképtársaság: A „Hódoló díszelővornak”. Eisenhut nagy körképek előkészületei miatt egyelőre zárva van.

Tély Iván meghalt.

A legnagyobb magyar hellenista, az öreg Tély Iván, akinek segédelmével a főgimnázium felsőbb osztályai évtizedeken keresztül biztos diadal reményével állottak a különféle cenzurák elé (mert az ő „puskái” használták), ma hajnalban nyolczvannégy éves korában, elköltözött az örök nyugalom birodalmába.

Az egyetem katedráján annyi lelkesedéssel, alaposággal nem hirdette még senki a görög tudományt, mint ő hirdette harmincz esztendőn keresztül. Az összes görög klasszikust az ő fordításából tanulta a nemzet virága tovább egy emberöltőnél a gimnáziumok falai között, mert sokkal könnyebb volt az ő hű fordításai nyomán a görög szövegen eligazodni, mint a különféle aurostosokkal bővelkedő eredeti szerzeményt lefordítani. Megtörtént ugyan, hogy a szigorú professor észrevette a puskázást, amiből szekundák következtek, de Tély Iván fordításainak közkedveltségéből ez mit se vont le, hisz a professor urak is — abból készültek:

De ez a megnyugtató tudat se kísérte az öregot holta napjáig. Meg kellett érnie, hogy az ő egyetlen gyönyörűségét, a görög nyelvet kiszorították a gimnáziumból.

Az új korszak nem igen lelkesedik a hellén irodalomért; aki görögül tanul, az se úgy tanul már, mint a régiok. Csak olyan amateur hellenisták még a diplomás professorok is s Tély Ivánnal az utolsó jó magyar görög is a sirba szállott, Z i m a Jánosnak hívták tulajdonképen, 1816-ban született Nagy-Szombatban s meglehetősen mozgalmas életet élt addig, míg mint T é l y I v á n helyettes tanár lett az egyetemen. Volt kispap, de otthagya a szemináriumot és gyalogszerrel Triesztbe jutott. Ott a postánál, majd a számvevőségél napidijas lett, de csakhamar ezt is megunta és 1838-ban visszajött Pestre, ahol jogi tanulmányokat végzett. Ügyvéd is volt, a pozsonyi országgyűlésen pedig mint a távollevők egyik követe is szerepelt. 1846-ban helyettes, 1868-ban rendes tanára lett a görög nyelvnek és irodalomnak a tudományegyetemen és mint ilyen 1886 december 1-ig működött. Egész kis könyvtár az, amit a görög nyelvről és irodalomról összeirt és a hellenizmus érdekében kifejtett munkásságáért a Magyar Tudományos Akadémián kívül nagy sereg külföldi tudós társaság választotta meg tagjává. A görög király is méltányolta tevékenységét és a Megváltó-rend koronás aranykeresztjével tüntette őt ki.

Nem is volt beteg talán egész életében sem. Nagyon mértékletesen élt, ebédje soha nem került többbe nyolczvan-nyolczvanöt krajczárnál, vacsorára pedig rendesen tejet ivott s huszonhát esztendeig lakott egy kicsinyke szállodai szobában, amelyben most meg is halt.

Ágyban sohasem aludt, mindig a dívánon halt.

— Nem szeretem, ha sokáig takaritanak s a divánt nem kell megvetetni, mint az ágyat, mondogatta mindig, ha a pinczér vagy a takarítónő czélszerűbbnek tartotta volna az ágyba való áttelepítést. Délután félhárom óraker megjelent a szaló éttermében ebédre és este hét óraker lefeküdt. E szokásától csak akkor tért el, ha bemutató előadás volt a Nemzeti Színházban, mert ilyen nem lehetett meg anélkül, hogy a hegyesre kifent bajuszu kis egyetemi professor végig ne nézze.

A színházon kívül az esztendőnkint való nagyobb utazás volt a legkedvesebb mulatsága.

Minden útját és költségét följegyezte, soha olyan helyre nem ment, ahol egyszer már életében megfordult. A minap összeszámította mennyit költött életében vasutra s kerek huszonnégyezer forintra rug az összeg.

Környezetével mindig előzékeny volt, a vendégfogadó tulajdonosa Gluck Frigyes ugy dédelgette az öregot, mintha atyafia volna. Legtöbbször együtt is ebédeltek, együtt is vacsoráztak s ilyenkor jókedvűen eldiskurálgattak.

Két héttel ezelőtt Harasztiban volt Apáthyéknál s azóta gyöngélgedett. Tegnap délig azonban állandóan fönt járt-kelt szobájában. Ekkor hirtelen

rosszul lett s ágyba fektették. (Ő még ekkor is a dívánra akart feküdni.)

Estefelől papot hívtak, aki ellátta az utolsó kenettel s nemsokára be is következett az agónia. Haris görög főkonzul, Apáthy Gyula, Glück Frigyes az elhunyt régi barátai, továbbá házi orvosa virasztottak mellette.

Reggel öt óra tájban elszenderült s föl se ébredt többé.

Halála híre a központi egyetem és a nemzeti kaszinó kitűzte a gyászlobogót. A temetés augusztus 3-án délután öt órakor lesz a kerepesi-uti temető halottas házából.

A gyászmisét az egyetemi templomban 4-én tíz órakor tartják meg. A ravatalra a tudományos akadémia koszorút tesz, amelynek felírása a következő: „Télly Ivánnak az akadémia levelező tagjának — a magyar tudományos akadémia.“

A pánszlávok nemzeti ünnepe.

Turóc-Szt-Márton, augusztus 3.

Ez a felvidéki kies városka, a pánszlávok Athenje, ünnepi díszit. A „Matica“ romjain felépült „Zsivena“ nőegylet és a muzeum-társaság együttes ülése kezdődik holnap, melyre ez idén szokatlan nagy számban fognak megjelenni a szláv eszme külföldi mozgó apostolai. Ma déli tíz óráig az idegenek vendégkönyvébe bejegyezték magukat: Dick Manó birodalmi képviselő Pilsenből, Csernak Klement konzervatóriumi igazgató Csaszlauból, Ulrich Konrad mérnök, Stanoszlav Mikalszky mérnök, Piotz Chuintovszky és Szogutiuszky András professzorok a lengyel Zakopanegőről. Voltaképen azonban a délutáni vonattal fognak jönni sokan. Tavaly a kül- és belföldi vendégek száma 200 főre ment.

A program három napra szól. Tegnap előértekezlet volt a dőmban, melyet még titok borít, sárna inges rendezők idegesen szaladoznak és sűrűn használják a táviró-drótot. Holnap délelőtt lesz a „Zsivena“ nőegylet közgyűlése, melyen Soltész Alena, egy itteni kereskedő neje fog elnökölni. Egy ideális nő, aki ma erősen készül a megnyitó beszédére. Egy órakor van a gyülekezés koronája: a banket, amely hatósági ellenőrzés nélkül folyik s bizonynyal a szláv eszmeért való rajongás sok dőre frázist fog kicsalni a lelkesült ünneplőkből. Délután Kmett András katolikus lelkész elnöklése alatt a tót-muzeum tart ülést, de ezeken a nyilvános üléseken csupán sablonos jelentéseket fognak tárgyalni. A lakoma, de még inkább a turóci erdőbe való kirándulások képezik a gyülekezés voltaképeni célját, mert itt nincsenek feszélyezve a nyilvánosság által.

Ma esteszínielőadás lesz. A „Liget boszorkányát“ adják elő. Csupa fiatalember, kereskedő és ipáros vesz részt az előadásban, kiemelkedőbb név csak egy van, a Halasa András ügyvéd neve, a Mudrony Pál veje. Ő ma lelke a pánszláv agitációnak. Egybehangzóan öt tartják a tót eszme legrajongóbb és legmunkásabb tagjának. Már az esti előadásra nem lehet jegyet kapni.

Holnap és holnapután hangverseny lesz, amely alkalommal többek közt a magyar középiakolákból kitiltott Pauliny Vilmos, Dula sógora, szaval.

Ma meglehetősen anyagi erő nélkül áll a szláv mozgalom, a Matica 100,000 forintjának konfiskálása, illetőleg a tót közművelődési egyesület kezelése alá való bocsátása meggyérítette a hatékonyabb munkakedvet. A „Narodne Novini“, az ő nemzeti újságuk, mielőtt a kormány erőlyes fellépése után a „Maticá“-t felrobbantották, összes zurnalisztikai tevékenységét annak szentelte, hogy „Tót otthon“-t alapítson. Ez sok vajudással létesült is. Akik Ruttká felé utaznak, azoknak szemükbe is tűnik a turóci fensikon levő „Dom“, Turóc-Szent-Márton legkiemelkedőbb épülete. De az építés balul ütött ki. Az építési tőke ma talán három százalékot sem jövedelmez, mert nem kapták meg a kimérési jogot s az idegen forgalom nem oly nagy itt, hogy a szálloda a nagy évbért megbírná. A helyiségek rendelkezésre állván, itt helyezték el a tót kaszinót, a tót dalegyletet, a külön színházat s a muzeumot. Ma — érdekes fel-

említeni — erkélyéről magyar nemzeti lobogó leng, ami abban leli magyarzatát, hogy a rendezők a legkevésbé sem akarják, hogy a hatóság beavatkozzék az ünnepségekbe.

A mozgalom szellemi vezére Halasa András, mellette a szelid lelkű poéta, de vad politikus, Hurban Szvetozár tűnik ki. Bevallott feje Mudrony, de a napja épen úgy, mint a Dulaa lealúzóban van. Pjetro Ambrus és Szkulitéy, a tót szerkesztő vesznek még tevékeny részt az akciókban s ezekhez társul szegődik Horváth esperes. Működésük komoly és kitartó, a magyar intelligenciával sohasem érintkeznek.

Nagy jövedéki kihágás.

A kolozsvári „Ellenzék“ tegnapi számában szenzációs jövedéki kihágásról adott hírt, de nem nevezte meg azt a személyt, aki ellen a vad irányul, hanem célzásokat tett, amelyekből nem volt nehéz kitalálni, hogy a hír éle az egész országban ismert Sigmond testvérek cégére ellen irányul. A cég egyik főnökét: Sigmond Dezsőt, a volt országgyűlési képviselőt és a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara elnökét csak a napokban tüntette ki a király a harmadosztályú vaszkorona-renddel. Ily körülmények között érthető, hogy a hír mindenütt szenzációt keltett, annál is inkább, mivel oly általánosságban volt tartva, melyből a való tényállást nem lehetett kihámozni.

Ma Kolozsvárról azt távirják, hogy a kolozsvári pénzügyigazgatóság a Sigmond testvérek ellen a regalebérlet közelése körül felmerült visszaélések miatt vizsgálatot indított, melynek folyamán a hír szerint kiderült volna, hogy az államkincstár közel félmillió forinttal károsodott meg. A kolozsvári pénzügyigazgatóság ennek folytán a cég beltagjai, nevezetesen Sigmond Dezső és Sigmond Ákos ellen a már eddig kiderített bizonyítékok alapján négyszázhetvenhatezer kilencszázötvenhat forint erejéig zálogjogi biztosítást kért a kolozsvári törvényszéknél. Ugyanezt tette a gyulafehérvári bírábíróság-nál is, amelyhez az egeresi közsébbányák tartoznak, melyeket szintén a Sigmond-cég kezelte.

De a kincstár követelése aligha nyer fedezetet, vagy biztosítást, mert a biztosítani kért összeget zálogjoggal terhelt több százezer forintnyi régebbi bekebelezés előzi meg. A hitelzők közt a kolozsvári takarékpénztár és Bédi birtokos szerepel, ki Sigmondnak sógora.

A visszaélésekben nagy gyanu terheli Vámosi pénzügyőri biztost, aki már nyugalmaztatását is kérte. Vámosi volt a szeszkezelés ellenőrzésével megbízva. Utóbbi időben ez feltűnő módon költekezett, nagy lábon élt és ez keltette föl ellene a gyanut.

A pénzügyigazgató a pénzügyminiszter-től táviratilag kért kihallgatást ez ügyben.

E hírekkel szemben az „O. É.“ a következő helyreigazítást küldte széjjel:

A gyár és a pénzügyigazgatóság közegek közt gondatlan kezelés miatt támadt szeszhiány folytán differenzia merült ugyan föl, melyből a gyártulajdonosokra nem csekély kár hárult, azonban a kincstár teljes fedezetet nyert azon biztosítékban, melyet a gyártulajdonosok nyomban az esetnek tudomására jutásakor önként följánítottak, úgy, hogy ez ügyben a kincstárnak semmiféle kára nem esik és nem történhetik.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

* A király egy munkás-színházban. A király uralkodói jubileuma alkalmából rendezett ünnepségek közt egyike a legérdekesebbeknek és legsajátosabbaknak a berndorfi színház megnyitása lesz. Az ottani érczárú-gyár tulajdonosa, Krupp Arthur, az osztrák urakházának tagja, építtette a színházat munkásai számára és pedig az ismert színházépítő céggel: Helmer és Felnerrel. A megnyitó díszelőadásra, amely szeptember utolsó napjaiban lesz, elmegy a királyi őfelsége is. Színe kerül Karlweinsnak, a „Száz kenyér“ szerzőjének egy új darabja: „Das liebe ich“ címen. A darabot a bécsi Deutsches Volkstheater tagjai játsszák, közülük

Girardi is. Ugyancsak e szereposztással adják majd ezután elő az ujdonságot Bécsben. A munkás-színházban a további előadásokat egy badeni szín-társulat fogja tartani, hetenként kétszer.

* Hangverseny Bártfa-fürdőn. Három főváros műintézet egy-egy előkelő tagja, mint röviden más említettük, vasárnap élvezetes estét szerzett a bártfai fürdőközönségnek. D. Handel Berta az operaház, Delli Emma a Vigszínház tagja és Tollagi a Népszínház kómikusa egyesült erővel szálltak sikra az est sikeréért. A hangverseny minden várakozáson felül sikerült is. D. Handel Berta a „Tannhäuser“-ből Erzsébet belépő áriáját, a népszerű „Musica probita“-t és ráadásul népdalokat énekelt és kitűnő előadásával zajos tapsokra ragadta a közönséget. Oszatlan tetszést aratott Delli Emma is, aki bájosan és sok közvetlenséggel adta elő „Férjhez menjek-e?“ és „Házasságom története“ című monológokat. Az utóbbit Delli Emma maga fordította nagyon ügyesen a francia eredetiből. Nagy hatást keltett Tollagi egy kómikus népdal-egyveleggel és a ráadásul adott „Lucia“ ária-paródiájával. A legfregetikusabb taps azonban a kitűnően eljátszott „Elektra“-paródia után hangzott.

* A hódmezővásárhelyi színház megnyitása. A hódmezővásárhelyi nyári színházat, amely szemrevaló és modern épület, e hónap elsején nyitották meg ünnepélyesen. A program főnyújtója Jászai Mari szavalata volt. A művésznő Lipcsey Ádámnak, a kitűnő írónak, „Magyarság lángja“ című lendületes ódáját szavalta. A gyönyörű versnek rendkívüli hatása volt. Utolsó versszaka így szól:

Felgyujtom az oltár tűzét, lobogjon Örök lángoddal, hazaszeretet.
Csapongó kedvvel vagy melán borongó Magyar művész igét itt hirdetek,
Tudom, nemcsak e pompás ház az otthon,
De belogadni kész hű szívetek.
Imádság az, mit most a lelkem érez,
A magyarok erős, nagy istenéhez.

A közönség a prolog után perczekig tapsolt és zajosan hívta a művésznőt és a szerzőt.

Yvette és a plébánosa.

Ha Guy de Maupassant élne, most írhatna egy kis történetet ezen a címen: „Yvette és a plébánosa“. Tetszenék néki a tárgy és a cselekmény színhelye. Mert tudjuk, hogy Maupassant szeretett a Szajná yachtozni és csónakázni és Meulan, az „Yvette és a plébánosa“ című történet színhelye épen a Szajna partján fekszik.

Yvette, akiről szó van, Yvette Guilbert, a híres chanssonette. Aki a világ legsikamlósabb dalait énekli, a pikáns „Malacz“-ot és a többi cochonerie-t és aki mégis a legjobb viszonyban van egyháza lelkészével, sőt segít néki egy kicsike kis templom fölépítésében.

A Szajna partján, nem messze Meulantól van egy kis háza és egy nagy, árnyas parkja. Onnan el lehet tekinteni Zola erdővezte Medanjáig és jobbra Meulan fehér halászkunyhóig. A meulani lelkész ritka ember. Egyike azoknak a tapasztalt és okos lelképásztoroknak, akikben megvan az élet filozófiája. Meulan magas, széles vállú plébánosának szűk a papi ruhája. Szereti az életet, a mozgást, a társaságot. Templomot épít és száz meg száz világi eszközt talál arra, hogy a hozzávaló költséget megszerezze. Hol hajókirándulást rendez, a Szajná zenével, frissítőkkal és lampionokkal, hol sorsjátékot és jótékony bazárt. Egy szép napon fölkereste szomszédnőjét, Yoette Guilbertet és megkérte, hogy a párisi „Ambassadeurs“-ben adjon egy előadást a kis templom javára. Yvette nem kérte magát sokaig és a meulani templom javára elénekelt a dalt a kis angol missekről, akik az állatkertben a legkényesebb kérdéseket intézik nevelőnőjükhez. A meulani templomról nem lehet majd elmondani, hogy ajtatos khorálok között épült.

A templom készen áll: fehérén és tisztán emelkedik a Szajnaparti helység legszebb piacán, de tornya és harangja még nincsen kifizetve. A plébános újra elment szomszédnőjéhez és ketten megbeszélték, mit lehetne tenni a kis templom érdekében. Elhatározták, hogy Meulanban vásárt rendeznek. Yvette énekelni fog sőt ennél többet is

is megígért. Tehénistállójában — parkjának egy szélső zugában, zöld legelők közt — „családi” öröme készültek. Ha az újszülött még kelő időben világra jő, Yvette föléjárja a templomzák és a meulani vásáron kisorsoltatja.

A fiatal borjú szerencsésen megszületett. Mult vasárnap kora reggel fehérruhás leánykák és tejarcu ifjak ünnepélyesen eléisérték Meulanba. Yvette a reggeli után néhány jó barátjával és ismerősével kocsin követte őket.

Meulanban nagy izgalom volt. Családok szépen kiöltözött gyerekekkel haladtak a régi hidon át az ünnepség színhelye felé. Az utcák fölött virág-guirlandok lógtak és rajtuk táblák himbálództak üdvözlő feliratokkal. Egy barátságos, ősz szakálu villatulajdonos, aki komor perceiben négy-lábu ódákat ír a természethez, stengedte parkját a vásár céljaira.

A bejáratnál ott állott a tekintélyes külsejű plébános és kipirult arccal fogadta Yvetteet, a templom őrangyalát. Süvegét a hóna alatt tartotta, kezében vastag nádbot volt, fekete papi ornátusán pedig egy gomblyukban piros székfü díszlett. Megköszönte a borjút, dicsérte gyöngéd szépségeit és elmondta, hogy kissé durczáskodott, amint kék virágokból font koszorút akasztottak a nyakába. Yvette fehér nyári ruhájában, fehér virágos kerek szalmakalapjával a fején, mosolygva, de méltóságteljesen hallgatta a plébános jelentését.

Benn a rögtönzött kis színpadon egy tizenkét éves csodagyerek, a villatulajdonos fia, egy barcarollet énekelte, azután egy másik meulani polgárnak a leánya, egy rövid ruhás bakfi énekelte Yvette iránt való tiszteletből legvaskosabb dalát, a „Les enfants et les méres”-t. Mert a szent ezél szentesíti az eszközt. Végül Yvette énekelte el műsorának legdiszkrétebb dalait.

A ház mögött a réten bódók voltak felállítva és volt caroussel, bábszínház, virág- és legyezőlombola. A meulani nép mind ott volt, a férfiak arról beszélgettek, hogy Zola mennyit kap a szindikátustól, a gyermekek kalácsot ettek és az asszonyok nézték az Yvette nyári toilettejét. A plébános pedig mindenütt ott volt, hol ezt, hol meg azt a polgártársat ragadta karon és elvezette őket sorra minden bódóhoz, ahol kockát vetettek és egyéb szerencsejátékokat űztek a jámbor czépra.

És kisorsolták a borjút is, miután már megette a nyaka köré font virágkoszorút. Két kis fiu vonszolta a réten át, de a borjú csak nehezen indult. A plébános arcáról csurgott a verejték, miközben nádbotjával gyöngéden simogatta a makranczos állatot, Yvette pedig a fehér napernyőjével tolta egyre előre. Tout Meulan, apraja-nagyja követte és űzte.

A kék menyboltozat, amelyen apró ezüst-felhők uszkáltak, mosolygott a zöld Szajnavölgyre és a kis borjura. Van egy régi monda: szerinte azokban az ősi templomokban, amelyeket a pogányok építettek, de a keresztény papok elvettek tőlük, ha leszáll az alkony, újra megcsendülnek a pogány bárdok dalai. Vajjon miféle pajkos dalcskák csendülhetnek meg a meulani templomban, ha ráborul az alkony?

FŐVÁROS.

(Az új Szent János-kórház felavatása.) A Svábhegy lábánál, a fogaskerekű-vasut állomása közelében épült új Szent János-kórházai ma délelőtt avatták föl nagy ünnepélyességgel s holnap reggel kezdik meg az intézetben a betegek fölvételeit. A felavató ünnepre meghívott közönség a felvételi irodaépület előtt gyülekezett s innen Ludvik Endre igazgató vezetése alatt a kápolnába vonult hálaladó szentmisére, amelyet Bogisich Mihály címzetes püspök mondott. Istentisztelet után a társaság a sebészeti pavillon nagy körtermébe ment, ahol Viola Imre tanácsnok, mint az építési bizottság elnöke, üdvözölte a polgármestert. Vázolta a kórház építésének történetét, elmondotta, hogy az épület 10 katasztrális holdon épült s építése 1.220.000 forintba, felszerelése 120.000 forintba került. s végül fölkererte a polgármestert, hogy nyissa meg az új kórházat. Halmos János polgármester

megköszönte azoknak a fáradozását, akik az építésben részt vettek s átadta az intézetet rendelkezésükre. Ezután még Ludvik Gyula új igazgató szólott, igérve a kórház lelkiismeretes vezetését s ezzel az ünnepély be is végződött.

(Szénszállítások a főváros számára.) A budapesti iskolák és intézetek téli fűtéséhez szükséges mintegy 620 tonna pírészén szállítására a főváros ajánlati tárgyalást ír ki. Az ajánlatokat e hónap 12-éig délelőtt tíz óráig kell beadni a pénzügyi és gazdasági bizottmány elé.

(Cselédek megjutalmazása.) Rókk Szilárdnak, a nagy philantropusnak, sok féle alapítványai közül egyiknek az a rendelkezése, hogy kamataiból jó és hü cselédek jutalmaztassanak ötven-ötven forinttal. Az idén Budapesten huszonhárom ilyen jutalom kerül kiosztásra olyan cselédek között, akik cselédkönyvvél és államrendőrségi bizonyítvánnyal igazolják erkölcsösségüket, gazdájuk bizonyítványával pedig azt igazolják, hogy Budapesten hosszabb szolgálati időt töltöttek hűségben, szorgalomban és engedelmességben. A folyamódásokat ez év szeptember 9-éig kell a kerületük előjáróságához benyújtaniok. A díjakat az alapító nagy emberbarát elhalálózása napján, szeptember 25-én fogja a fővárosi közjótékonyági bizottmány ünnepiesen kiosztani. A részletes feltételeket a közjótékonyági bizottmánynál lehet megtekinteni.

(Új építkezések.) A magánépítési hetes albizottság legutolsó ülésén a következő új építkezéseket engedélyezte: Vaczulo Antalnak a VIII. kerület német-utca 6194—95. helyrajzi szám alatt háromemeletes házra; Balla Sándornak a II. kerület Nagy-Rókus-utca 5945—47. helyrajzi szám alatt háromemeletes házra; Kepes Imrének a II. kerület fő-utczán 3100 helyrajzi szám alatt háromemeletes lakóházra; dr. Oesterreicher Samu és Mórának I. kerület névtelen-utca 8052—55. helyrajzi szám alatt háromemeletes lakóházra; Nonn Sándor és nejének a VII. kerület István-ut 4268. helyrajzi szám alatt háromemeletes lakóházra; Pfann és Gaalnak a VIII. kerület eklézsia-utca 5564. helyrajzi szám alatt háromemeletes bérházra; Csizsér Györgynek a II. kerületi pasaréten emeletes nyaralóra; a Zsolnay-gyár részvénytársaságnak a VII. kerület öv-utczában egyemeletes gyárépületre; Berczik Istvánnak a III. kerület löpormalom-dűlőben nyaralóra; a Ganz és társa részvénytársaságnak a kőbányai-uton földazintés műhelyre; dr. Heltai Ferencznek a II. kerület oszlop-utczában virágházra. Ezenkívül számos kisebb toldalékok és átépítést engedélyezett a bizottság.

TÖRVÉNYKEZÉS.

— A mulatság vége. Hornyák Ferencz lakatossegéd egy külvárosi korcsmában nagyon hangosan mulatott. Amikor az arra járó rendőr, Fehér József rendreutasította, Hornyák szíven szurta a szerencsétlen rendőrt, aki rövid idő múlva belehalt sebébe. A budapesti törvényszék halált okozott súlyos testi sértés címén, három évi fegyházzal büntette Hornyákokat. A királyi tábla egy esztendővel megtoldotta ezt a büntetést, a kuria azonban ma az első bíróság ítéletét hagyta jóvá.

— Gyermekegyilkos anya. Banják Györgyné, egy besztérczebányai szegény iparosnak a neje, mult évben beledobta negyedfél éves gyermekét a Szaltna folyócskába, hol a szerencsétlen fiucska el is pusztult. A rossz anya tette azonban kiderült és a besztérczebányai törvényszék tíz évi fegyházra ítélte. Ezt az ítéletet ma a budapesti királyi tábla is helybenhagyta.

— A családlítók. Borzalmas tragédia játszódott le két évvel ezelőtt Kalocsán. A Daczi házaspár tizenhét éves leányának viszonya volt egy katonával. A viszony nem maradt következmény nélkül. A szülők azonban, hogy megsemmisítsék leányuk szégyenét, a kis unokájukat megfojtották egy kád vizben. Amikor a szegény leány megtudta, hogy gyermekét megölték, elkeseredésben öngyilkossá lett. E családi drámában a kaocsai törvényszék hozott ítéletet, mely a szándékos emberölés büntetése miatt ifj. Daczi Józsefnét tizenkét évi, ifj. Daczi Józsefet tíz évi fegyházra ítélte el. Az elítéltek a budapesti királyi ítélőtáblához felebbezték, amely ma Burg Lajos előadása alapján, a 92. szakasz alkalmazásával ifj. Daczi Józsefné büntetését öt esztendőre, ifj. Daczi Józsefét pedig négy esztendőre szállította le.

SPORT.

+ Magyar lovak Baden-Badenben. A badenbadeni nemzetközi löversenymeeing augusztus 17-én kezdődik. E versenyekben magyar lovak is fognak futni. A nevezésekből itélve a következő istállók lesznek az internacionális meetingen képviselve gróf Festetich Tasziló, gróf Pächy Andor, Wahrmann Richard, Wiener-Welten lovag, báró Üchtritz Zsigmond, gróf Fszterházy Mór, gróf Orsich és báró Springer Gusztáv. Legtöbb lovat a Wiener-Welten-istálló fog kiküldeni.

+ A vöslai díj. A csütörtökön Köttingbrunnban döntésre kerülő vöslai díjban a következő steeperek fognak indulni:

Angostura	lovagolja	Brook
Lady Anne	•	Taxis hg.
Eins ins andere	•	May
Hableány	•	Wheeler
Voltigeur	•	Williamson
Snob	•	Rosack
Hardy	•	Printea
Madeline	•	Gr. Kinsky F.

Köttingbrunni löversenyek.

(Hatodik nap.)

Kellemes időben közepes számú közönség előtt futották le a mai köttingbrunni versenyeket. A köttingbrunni nagy handicap 10.000 koronás versenyében az általunk első helyen említett Menyecske győzött Primula és Driver ellen. Meglepetésszámba ment Driver harmadik helye, melyre 25-re 122 forintot fizetett a totalisateur. A kétévesek nagy handicapjében Nerissa volt a győztes Bar, Györgyike és még hét ló ellen. Mindkét főfutamban csak erős küzdelem árán jutottak az első a győzelemhez.

A mai napról a részletes eredmény a következő:

I. Akadályverseny-Handicap. Díj 1500 korona. Távolság 4000 méter.

1. Tränkel A. Millefleurs 68 $\frac{1}{2}$ kilogramm, lovagolta herczeg Taxis.
2. Gr. Thurn-Vallesassina Kérdés 67 kilogramm, lovagolta báró Eltz.
3. Gr. Merveldt M. Halifax 72 $\frac{1}{2}$ kilogramm, lovagolta gróf Kinsky.

Bírói ítélet: Igen könnyen négy hosszal első, rossz harmadik.

Totalisateur: 5 : 8. Helyre 25 : 83 és 87.

II. Kétévesek handicapja. Díj 2000 korona. Távolság 1000 méter.

1. Baltazzi A. Nerissa 52 $\frac{1}{2}$ kilogramm, lovagolta Hyams.
2. Wahrmann R. Bac 53 kilogramm, lovagolta Adams.
3. Mr. Lincoln Györgyike 52 $\frac{1}{2}$ kilogramm, lovagolta Gilchrist.

Futottak még: Gr. Trauttmansdorff Rastauqueter 49 kilogramm, lovagolta Martin. Mr. Siltón Isolda 59 kilogramm, lovagolta Ibbet. Ottó főherczeg Soescha 58 kilogramm, lovagolta Kapusek. Dreher A. Raee 53 kilogramm, lovagolta Bulford S. Capt. Gaston Win some money 52 kilogramm, lovagolta Bulford A. Egyedi A. Rangos 50 kilogramm, lovagolta Griffiths. Lovag Lederer Apollonia 43 kilogramm, lovagolta Slack.

Bírói ítélet: Erős küzdelem után nyakhozszal első, két hosszal harmadik.

Totalisateur 5 : 31, helyre 25 : 52, 36 és 47.

III. Nagy köttingbrunni handicap. Díj 10.000 korona. Távolság 2000 méter.

1. Gróf Henckel A. Menyecske 49 $\frac{1}{2}$ kilogramm, lovagolta Poole.
2. Mr. Siltón Primula 55 $\frac{1}{2}$ kilogramm, lovagolta Adams.
3. Mr. Janoff Driver 49 $\frac{1}{2}$ kilogramm, lovagolta Wilton.

Futottak még: Angerni ménes Margit 55 $\frac{1}{2}$ kilogramm, lovagolta Hyams. Tränkel A. L'Astro 64 kilogramm, lovagolta Huxtable. Ottó főherczeg Hipp-Hipp-Hurrah 60 $\frac{1}{2}$ kilogramm, lovagolta Cleminson. Obermayer E. Barinkay 53 kilogramm, lovagolta Peake. Wahrmann R. Tripoteuse 52 kilogramm, lovagolta Martin. Dreher A. Zote 52 kilogramm, lovagolta Bulford S. Báró Springer G. Candide 46 kilogramm, lovagolta Gilchrist. Szászbereki ménes Thetis 39 kilogramm, lovagolta Slack.

Bírói ítélet: Erős küzdelem után rövid fejhozszal első, 4 hosszal harmadik.

Totalisateur: 5 : 22, helyre 25 : 43, 48 és 122.

Primula lovasa által az első ló ellen állítólagos nekilovaglás miatt emelt óvának hely nem adatott.

IV. Kétévesek eladóversenye. Díj 4000 korona. Távolság 1200 méter.

1. Báró Königswarter Bonvivant 55 $\frac{1}{2}$ kilogramm, lovagolta Adams.
2. Wahrmann R. Damiette 51 kilogramm, lovagolta Gilchrist.
3. Miller J. Barnato 52 $\frac{1}{2}$ kilogramm, lovagolta Hyams.

Futott még: Gróf Trauttmansdorff 51 kilogramm, lovagolta Martin.

Bírói ítélet: Biztosan egy hosszal első, két hosszal harmadik.

Totalisateur: 5 : 8, helyre 25 : 27 és 34.

V. Akadályverseny. Díj 1800 korona. Távoltság 4800 méter.

1. Gr. Chornetovsky V i o s n a 71 kilogramm, lovagolta herceg Taxis.

2. Gr. Trauttmansdorff B á l k i r á l y n é 65 1/2 kilogramm, lovagolta Sinn.

3. Miller J. H a r d y 65 kilogramm, lovagolta Printen.

Futottak még: Gróf Kinsky Zdenko Madelaine 65 kilogramm, lovagolta May. Báro Pletzger Nevermind II. 69 kilogramm, lovagolta Csompóra.

Bírói ítélet: Két hosszal könnyen nyerve, 15 hosszal harmadik.

Totalisateur: 5 : 68, helyre 25 : 94 és 32.

VI. Eladók gátversenye. Díj 2000 korona. Távoltság 2400 méter.

1. Gróf Esterházy P a g á t u l t i m o 63 kilogramm, lovagolta Rémes.

2. Mr. Newmarket O r b a d 60 kilogramm, lovagolta Opatoczki.

3. Ottó főherceg E x o f f o 64 1/2 kilogramm, lovagolta Kapusek.

Futottak még: Capt. André Szivós 61 1/2 kilogramm, lovagolta Lovász. Capt. Gaston Thermidor 72 kilogramm, lovagolta Slava. Péchy A. Divat 61 1/2 kilogramm, lovagolta Gebad. Wiener-Welten Jón 61 1/2 kilogramm, lovagolta Kurt.

Bírói ítélet: Két hosszal könnyen első, hat hosszal harmadik.

Totalisateur: 5 : 27, helyre: 25 : 46, 90 és 56.

VII. Leobersdorfi-díj. Díj 3000 korona, távoltság 1400 méter.

1. Wahrnann R. D u n a 51 1/2 kilogramm, lovagolta Adams.

2. Mr. Newmarket M a l t e s e r 53 kilogramm, lovagolta Peako.

3. Okolicsányi E. R e g e n t 57 1/2 kilogramm, lovagolta Smith.

Futott még: Báro Springer G. Vert-Vert 53 kilogramm, lovagolta Hyams.

Bírói ítélet: Egy hosszal első, 1 1/2 hosszal harmadik.

Totalisateur: 5 : 27, helyre 25 : 47 és 63.

A HIVATALOS LAPBÓL.

Kinevezések. A pénzügyminiszter dr. Laczkovich Gyula királyi aljársbírói a temesvári kincstári ügyészséghez alügyészre nevezte ki. — A pozsonyi pénzügyigazgatóság Göcsög Ottó kebelbeli díjnokot irodakezelési díjas gyakornokká ideiglenes minőségben nevezte ki.

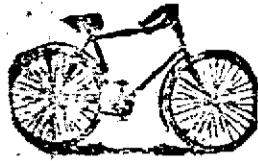
Magyar név. Kiskoru Czugéber Margit budapesti lakos Szendere, Pisch János tanoncz iglói lakos Pusztára, Ponevács László tanoncz ruttkai lakos Példaira, Goldstein Abraham budapesti lakos, valamint kiskoru fia Ernő Gerőre, Weisz Fülöp, Weisz Lajos, Weisz Gyula és kiskoru Weisz Muki és kiskoru Weisz Hermina pécsi lakosok Fehérre, Rosenthal Ödön nagyváradi lakos Gyárfásra, Pfaffstaller Vincze győri lakos Patakira, Weisz K. roly pécsi lakos Polgárra, Dvoracsó György magyar államvasuti alkalmazott rákospalotai lakos, valamint kiskoru Lujza gyermeke Udvardira, Schachtner Pál magyar államvasuti alkalmazott úpesti lakos, valamint Lina és Géza kiskoru gyermekei Sándorira, Kaszap Ambrus magyar államvasuti kalauz budapesti lakos, valamint kiskoru Rezső gyermeke Kaposvárra. Sándor János magyar államvasuti alkalmazott budapesti lakos Szirmaira, Neumann Gyula magyar államvasuti kalauz budapesti lakos, valamint kiskoru Regina és Aranka Nemesre, Deutsch Manó magyar államvasuti kalauz budapesti lakos Dobóra változtatták nevüket belügyminiszteri engedéllyel.

Árverések a fővárosban. Bak Sándor és társa czég ingóságai VI. Rózsa-utca 38. augusztus 4. Müller Karoly ingóságai VI. Gyár-utca 20. augusztus 16. Forgács Ernő ingóságai V. Mériez-utca 13. augusztus 8. Ramaszeder János ingóságai VII. Török-ör. Órnagy-utca 9. augusztus 4. Gáspár József ingóságai V. Váci-körut 16. augusztus 13.

A vidéken. Kemény Izor ingóságai Újpesten augusztus 3. gróf Szapáry Iván ingóságai Bárdibükön augusztus 17. Báro Róth sz. Theodory Agatha ingatlanai Lugoson szeptember 6. Kellner Gerzsonné ingatlanai Lelesz (Eger) községében augusztus 11. Strömmer Mór ingatlanai Szakmár (Kalocsa) községében szeptember 5. Aron Mihály ingatlanai Tordán augusztus 17. Lázár Ferencz ingatlanai Szabadkán augusztus 29. Kobetics Adam ingatlanai Hg-Szöllös (Dárda) községében augusztus 25. Tegzo László ingóságai F. Almáson (Halm) augusztus 11. Zsuzics Milosné ingatlanai Szent-Endrén augusztus 25. Schuster Ottó ingatlanai Sopronban november 7.

Pályáztok. A székes fővárosi adófelügyelőség számvevőségénél számtisztai állásra, a kékesi (Deés) járásbírósnál segédtelevizelői állásra, a nagybecskereki pénzügyigazgatóságnál számvakornoki állásra, a felsőbányai hányaiskolanál tanári állásra, a szentesi (Szeged) járásbírósnál albirói állásra, a mármaros-szigeti adóhivatalnál gyakornoki állásra, a debreczeni pénzügyigazgatóság kerületében szemlési állásra, a mezőkövesdi (Miskolc) járásbírósnál irnoki állásra, a pécsi ítélőtábla kerületében több joggyakornoki állásra, Fogaras vármegye alsó-árpási járásában kórosvosi állásra, a ginaai (Zágráb) adóhivatalnál adótszti állásra lehet a folyamodványokat benyújtani.

NYILT-TÉR.



Columbia

világhíru amerikai kerékpár gyártmányok, sajón előrehaladottsága miatt árendemenynyel árusítottak, ugyszintén a Stoyri Meteor kerékpárok is.

FODORKÁROLY és Társa V., Erzsébet-tér 17
Nyári-iskola: Arcza-uta és Lendv-utca sarok.

KÖZGAZDASÁG.

Közgazdasági táviratok.

Frankfurt, augusztus 2. (Esti tőzsde.) Osztr. lítelrészvény 307.50. Az irányzat csendes.

New-York, augusztus 2. (C. T. B.)

	augusztus 2. cents	aug. 1. cents
Buza szeptemberre	69 1/4	69 1/4
decemberre	69 1/8	69
Tengeri szeptemberre	37 1/4	37 3/4

Chicago, augusztus 2. (C. T. B.)

	augusztus 2. cents	aug. 1. cents
Buza szeptemberre	64 7/8	64 8/8
Tepgeri szeptemberre	32 5/8	33 1/4

Mezőgazdaság.

A jégkárosultak érdekében. A nagy jégverések által az ország némely vidékén, de leginkább a dunántúli részekben előállott inséges helyzetet tekintve, a kereskedelemügyi miniszter, a földmivélsügyi miniszterrel egyetértőleg úgy intézkedett, hogy oly buza- és rozs-vetőmagküldemények után, melyek a földmivélsügyi miniszter által kiállított, a küldemény rendeltetését tanúsító igazolvány-alapján adtnak fel, november végéig az államvasutak vonalain és a pécs-barcsi vasuton mintegy 50—60 százalék mérséklést nyújtó önköltségi díjtételek alkalmazassanak. A kereskedelmi miniszter egyúttal gondoskodott, hogy a Dunántulon levő helyiérdekt vasutakon, valamint a többi hazai magánvasutakon is a szóban levő vetőmagküldeményekre nézve hasonló díjkedvezmények engedélyeztessenek.

Uj gazdasági tudósítók. A földmivélsügyi miniszter B e n d l Godofrdé czimzetes gazdasági igazgatót, mezőhegyesi lakost, Csanád vármegye battonyai járására, — K e t z e r Zsigmond somlyó-vásárhelyi lakost Veszprém vármegye devecseri járására nézve a gazdasági tudósítói tiszttel bíztta meg.

Ipar és kereskedelem.

Állatkivitelünk korlátozása. Ragadós tüdőlob miatt a szarvasmarháknak Ausztriába való bevitelle Magyarország következő törvényhatóságainak területéről tilos. Vármegyék: Árva, Nyitra, Pozsony (Csallóköz sziget területének kivételével) és Trencsén vármegyék, továbbá Moson vármegye rajkai járasa. Város: Pozsony.

Sertésvész miatt a sertéseknek Ausztriába való bevitelle a következő törvényhatóságok területéről tilos: V á r m e g y é k : Abauj-Torna, Arad, Bács-Bodrog, Baranya, Bars, Békés, Bereg, Bihar, Borsod, Brassó, Fejér, Győr, Hajdú, Háromszék, Heves, Jász-Nagykun-Szolnok, Kis-Küküllő, Kolozs, Komárom, Krassó-Szörény, Maros-Torda, Moson, Nagy-Küküllő, Nógrád, Kytira, Pest-Pilis-Solt-Kiskun, Pozsony, Sáros, Somogy, Szabolcs, Szatmár, Szécsen, Szepes, Szolnok-Doboka, Temes Tolna, Torda-Aranyos, Torontál, Udvarhely, Ung, Vas, Veszprém, Zala és Zemplén. V á r o s o k : Arad, Baja, Debreczen, Kecskemét, Pancsova, Selmecz, Belabánya, Szabadka, Szatmárnémeti és Újvidék.

Gabonakivitel tilalom Törökországban. Konstantinápolyból táviratozzák: Hivatalosan jelentik, hogy az államtanácsnak a szultán által szentesített Latározata alapján eltították, hogy Skutariból gabonát vigyenek ki.

Csődök. A gyulafehérvári királyi törvényszék részéről Fischbein Salamon mohodoli lakos kereskedő ellen, szeptember hónap 26-ik napjáig. — A kaposvári királyi törvényszék részéről Nádas Lajos nagykátai lakos bejegyzett kereskedő ellen, augusztus hónap 31-ik napjáig. — A tordai királyi törvényszék részéről Lusztig Károly mezőnagycsányi lakos haszonbérő ellen, augusztus hónap 31-ik napjáig. — Az eperjesi királyi törvényszék részéről Engel Jenő eperjesi lakos férfszabó ellen szeptember hónapig 15-éig.

Orosz vám-intézkedés Pétervárról táviratozzák. hogy az orosz pénzügyminiszter elrendelte, hogy a bőrúkra és celluloid-fehérműre vonatkozó új tarifát ne léptessék életbe.

Kőbányai sertésplacoz, aug. 2. Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felüli súlyban) — krajczárig. Közép (páronként 300—400 kilogramm súlyban) — krajczárig. Fialat nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 59—59 1/2 krajczárig. Közép (páronként 251—320 klg-ig terjedő súlyban) 59—59 1/2 kr. Könnyű (páronként 250 klg-ig terjedő súlyban; 60—60 1/2 kr. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 klg. felüli súlyban) 59—59 1/2 krajczárig, közép (páronként 240—260 kilogramm súlyban) 59—60 krajczárig, Könnyű (páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban) 59—60 1/2 krajczárig. Sertéslétszám: 1898. július 31. napján volt készlet 44.982 darab, aug. 1-én felhajtott 330 drb, augusztus 1-én elszállított 251 darab augusztus 2-ára maradt készletben 45.061 darab. A hizott sertés üzletirányzata változatlan.

Budapesti szurómarhavasár, aug. 2. A mai vásárra felhozott 845 darab belföldi és 5 darab növendék rugott borju. A vásár hangulata élénk volt. Napi árak: Elő belföldi borju 30—42 forintig, kivételesen 43 frtig, rugott borju 22—24 forintig sulyra

Budapesti konzum-sortésvásár, aug. 2. A ferenczvárosi petroleum raktárnál levő székesfővárosi konzum-sertésvásárra 1898. augusztus 1-én érkezett 560 drb. Készlet 431 darab, összes felhajtás 991 drb. Elszállított budapesti fogyasztásra 699 drb, elszállítatlan maradt 292 drb. Napi árak: 120—180 kilós 57—59 kr, 220—280 kilós 57—59 krajczár, 320—380 kilós 57—59 kr, öreg nehéz 56 krajczár, malacz 44—45 kr. A vásár hangulata élénk volt.

Pénzügy.

A német birodalmi bank július hó 31-ről keltezett kimutatása a következő főösszegeket tünteti fel: Aktívák: Érezkészet 851.625.000 (—16.521.000), pénztárjegyek 22.269.000 (—329.000), bankjegyek 10.191.000 (—991.000), váltók 695.880.000 (+23.315.000) lombardüzleti követelések 95.914.000 (+6.270.000), értékpapírok 7.373.000 (—941.000), egyéb aktívák 59.090.000 (—8.035.000). **Paszívak:** Alaptőke 120.000.000, tartalék 30.000, bankjegyforgalom 1.097.073.000 (+18.114.000), egyéb tartozások 473.014.000 (—16.164.000), egyéb paszívak 22.255.000 (+821.000) márka.

Az osztrák-magyar bank állása. 1898. évi július 31-én a következő volt: Bankjegyforgalom: 650.888.000 forint (+23.470.000forint), érezérték-készlet: 488.760.000 forint (+2.359.000 forint); váltótárca: 174.214.000 forint (+21.801.000 forint); lombardüzlet: 24.151.000 forint (+740.000 forint); adómentes bankjegytartalék: 45.535.000 forint (—20.828.000 forint).

Közlekedés.

A Ferencz József földalatti villamos vasuton ez év július havában 255.270 szállított személy után 25.527 forint bevételt értek el. A folyó év január elsejétől összesen 2.029.009 szállított személy után összesen 205.370 forint 90 krajczár volt a bevétel.

A budapesti villamos városi vasut részvény-társaság vonalain ez év július havában összesen 113.899 forint 34 krajczár bevételt értek el. A múlt év ugyanezen hónapjában a bevétel 122.572 forintot tett ki. Ez év január elsejétől az összes bevétel 845.188 forint 10 krajczárra rugott, a múlt év ugyanezen időszakában elért 875.777 forint 10 krajczár bevétellel szemben.

BUDAPESTI GABONATÖZSDE.

Budapest, augusztus 2.

Látva a budapesti malmok intézőinek mostani magatartását, önkéntelenül eszünkbe jut amaz adomabeli, már-már hervadozásnak indult leányzó, aki, midőn valami házasulandó fiatal emberről esett a szó, már nem sokat foszegette, hogy hát milyen is, vagy kicsoda tulajdonképen az a vőlegény-jelölt, hanem csak azt kérdezte, hogy hol van, hol? A helybeli lisztgyárak néhány hétig tetszelegtek maguknak a rátorlós szűz szerepében. Ha félénken bekopogtattak hozzájuk, előbb kérdőzködtek, aztán vizsgálódtak és végül alkudoztak. Órahosszat kellett velük szemben csapni a levét és szörnyű mód kérettek magukat. Szóval, rémitő nehezen ment össze a „párti.” De az eladók, az eddigelé állhatatos udvarlók kezdtek végre másfél is

kacsintani. Hol a vidéki fogyasztókkal kaczerkódtak, hol az osztrák szomszédokkal, vagy pláne a külföldi vevőkkel. A budapesti hajadonok egyszerre csak azt vették észre, hogy lovagjaik — tisztelik őket. Ohó, már ennek a fele sem tréfa! Egyszerre lehullott róluk a túlzott szemérmesség himpora; már nem is titkolják forró szenvedélyüket, hanem tárt karokkal várják az árutulajdonosokat, sőt versenyeznek abban, hogy azokat egymástól elhódítsák. Most már nálunk is az az első kérdés, hogy hol van, hol? Már mint a buza. Hogy át lehet-e venni az árut délben, vagy legkésőbb délután, mert holnapig... az Isten szerelméért, hogy várhatnának ők holnapig!

Tényleg a malmok bevásárlói, még mielőtt az áruba bocsátott buza mintáját szemügyre vennék, még mielőtt a tétel mennyisége, minősége és ára felől tudakoznának, azt kérdezik az eladótól, hogy Budapesten van-e már a buza. E bétén, vagy akár rögtön szállítandó, sőt utban levő tétélekre nem reflektálnak; csakis a legközelebbi órákban való átadásra készen álló rakományokra. A buzát azonnal a garatra kell önteni! Ez tehát a következménye egyrészt a malmok magas diplomáciájának, amelyet nem egyszer vettünk pennánk hegyére, másrészt a termelők józan magatartásának, amelyet tőlünk telhetőleg támogatni igyekeztünk. Emellett ma már élénkebb is volt a kínálat. Legalább is negyvenötezer métermázsza — közte 1600 métermázsza szerb származék — került eladásra; de azért a vevők szívesen engedélyeztek 25—30 krajczárral jobb árakat. A legmagasabb napi ár 9 forint 85 krajczár volt. Így tehát már veszedelmesen közeledünk a tízforintos áriveau felé, amelyet még rövid egy hét előtt utópianak mondtak a gabonacsarnokban.

Míg azonban a készáru piacra az árak legmélyebb színvonalukat már másfél forinttal elhagyták, addig a határidőforgalomban csak vontatottan halad előre a szilárdulás. Alig egy fél forinttal emelkedett a szeptemberi buza ára idei legalacsonyabb kurzusától és miután ép a nyomott árak idején már teljesen helyre volt állítva a paritás az effektív és a papirbuza között, ez egyenlőtlen ármozgalmat következtében ma ismét majdnem egy forinttal olcsóbb a néhány hét múlva szállítandó buza a prompt árunál.

Ez sok! A diszparitásnak mihamarabb ki kell egyenlítődnie. Csak az a kérdés, hogy mikép: emelkedik-e majd a határidő árfolyama, amit a tőzsdén ugyan kötve hisznek, vagy megint lanyhul-e ugyancsak majd az effektív buza ára, amit a tőzsdén biztosra vesznek.

Hát persze, a börze emberei tudják, hogy mit csinálnak. A közönséges halandónak sehogy sem fér a fejébe, hogy ugyan milyen alapon adogathatják ma a 76 kilogrammos, a jövő hónapban Budapesten szállítandó buzát 8.25 forinton, amikor ugyancsak ma a vidéki kereskedők ugyanazért a buzáért 8 forint 50 krajczárt kínálnak, például a tiszai állomásokon és nem vehetnek jóformán semmit, már azért sem, mivel itt is, ott is csak két-három kocsi rakományt hoznak a belvárosra. Mi lehetett az a parasztot, hogy az ideán úgy rául arra a buzára? Na, hiszen majd megpuhul az urambátyám, mondogatják a gabonakupeczek. Hát, majd meglássuk!

A többi ezikkben kevés forgalom volt szilárd irányzat mellett.

Rozsért 7 forint 15 krajczárig terjedő árakat fizettek.

Takarmányárpa 5.70—80 forintot jegyez helyben. Export-árpa jegyzései a következők: Sátoralja-Ujhelyen 8.90 forint, Sárbogárdon 9 forint, Miskolcson 8 forint 35 krajczár, Gyöngyösön 8 forint 40 krajczár, Kereczagon 6 forint 30 krajczár, Egerben 7.10 forint, Debreczenben 6 forint.

Zab 10 krajczárral emelkedett árban és 5.70—6 forintot jegyez.

Tengeri (szilárd) 5.15—20 forintot jegyez. A határidőpiacon egyenlegként csak a buza kurzusai emelkedtek vagy 10 krajczárral, a többi ezikkék árai alig változtak.

A continentális piacok közül Berlin szilárd irányzatot követelt, az osztrák-magyar vásáro

hansemozgalmá folytán: Liverpool 3/8 pennyvel, Páris 15 centimes-sel alacsonyabb árakat jelzett.

Előfordult készáru-eladások.

Mennyiség malmokban	Áru	Ár	helyszíne	Állomány hely mennyisége	ár netto 100 kilog.-kint	időpont
150	uj buza	tiszavidék	80 ^s	Budapest	9.50	3 hó
200	"	"	80 ^s	"	9.55	"
600	"	"	80 ^s	"	9.85	"
200	"	"	80	"	9.85	"
600	"	"	77 ^s	"	9.85	"
100	"	"	80	"	9.50	"
200	"	"	79	"	9.50	"
100	"	"	80	"	8.25	"
100	"	"	79	"	9.25	"
100	"	"	79 ^s	"	9.20	"
100	"	"	79 ^s	"	9.50	"
200	"	"	79	"	9.52 ^{1/2}	"
200	"	"	78 ¹	"	9.40	"
100	"	"	77 ^s	"	9.40	"
2000	"	"	78	"	9.45	"
1500	"	"	82	"	9.75	"
2000	"	"	78	"	9.75	"
1100	"	pestvidék	79 ^s	"	9.75	"
2500	"	bánsági	77 ^s	"	9.75	"
200	"	pestvidék	81	"	9.75	"
100	"	"	80	"	9.40	"
100	"	"	80	"	9.25	"
400	"	"	79 ¹	"	9.50	"
100	"	"	79	"	9.50	"
150	"	"	78 ^s	"	9.50	"
100	"	"	77	"	9.50	"
150	"	"	78	"	9.50	"
100	"	"	78 ^s	"	9.40	"
100	"	"	77 ^s	"	9.40	"
100	"	"	79	"	9.45	"
1000	"	"	78 ^s	"	9.70	"
200	"	"	73 ^s	"	8.80	"
1500	"	fehérm.	78	"	9.55	"
350	"	"	80	"	9.50	"
800	"	"	78 ^s	"	9.50	"
2200	"	"	77	"	9.50	"
1400	"	hartai	77 ^s	"	9.45	"
100	"	tolnai	77 ^s	"	9.37 ^{1/2}	"

Előfordult határidőkötések.

Áru	Határidő	Délleti és déli tőzsde			Délutáni tőzsde		
		Kezd.	Forgalom	Zár.	Kezd.	Forgalom	Zár.
buza	márcz.	8.40	{ 8.41-42-44 42-43-44 45-46-47 }	8.48	8.44	{ 8.43-42 41-40-41 }	8.43
"	szept.	8.24	{ 8.25-26-27 28-27-28 27-26-24 22-23-24 }	8.27	8.26	{ 8.25-24 23-22 22-24 25-26 27-26 }	8.25
rozs	szept.	6.54	{ 6.55-58 }	6.55	6.55	{ 6.54 }	6.55
zab	márcz.	5.56	{ 5.58 }	5.59	5.58	{ 5.59 }	5.58
"	szept.	5.25	{ 5.36 }	5.37	5.34	{ 5.33 }	5.32
tengeri	aug.	4.89	{ 4.88-86-85 84 }	4.84	4.85	{ 4.84-83 82-84 }	4.86
"	szept.	4.94	{ 4.95-94-93 }	4.90	4.90	{ 4.88-87 86-88 }	4.90
"	máj.	4.16	{ 4.17-18-17 16-14 }	4.15	4.15	{ 4.16-13 4.17 }	4.17
repce	aug.	12.60	{ 12.55 }	12.60	—	—	—

Hivatalos készárujegyzések.

Áru	Mennyiség	Ár	100 klg. készpénz-ár		100 klg. készpénz-ár	
			100 klg. készpénz-ár	100 klg. készpénz-ár	100 klg. készpénz-ár	100 klg. készpénz-ár
buza	uj tiszavid.	74	9.20	9.25	77	9.50
"	"	76	9.40	9.50	79	9.55
"	"	78	9.65	9.70	81	9.60
"	pestvidéki	74	9.15	9.20	77	9.25
"	"	76	9.35	9.45	79	9.50
"	"	80	9.60	9.65	81	9.55
"	fehérm.	74	9.20	9.25	77	9.30
"	"	76	9.40	9.50	79	9.55
"	"	80	9.65	9.70	81	9.60
rozs	szerb elsőrendű	70—72	7.10	7.15	—	—
árpa	takarm.	60—62	5.50	5.85	—	—
"	szeszűz.	62—64	—	—	—	—
"	sörfőzésre	64—66	—	—	—	—
zab	ó	39—41	5.60	5.85	—	—
tengeri	bánsági	—	5.15	5.20	—	—
"	mánsági	—	5.10	5.15	—	—
repce	uj háposzta	—	12.30	12.60	—	—
"	máspemű	—	—	—	—	—
liszt	—	—	—	—	—	—

Hivatalos határidőjegyzések.

Áru	Határidő	Déli tőzsde zárlata				Lezároló árfolyamok
		augusztus 1-én	augusztus 2-én	augusztus 3-án	augusztus 3-án	
buza	márcz.	8.81	8.83	8.45	8.47	—
buza	szept.	8.11	8.13	8.25	8.27	—
rozs	szept.	6.44	6.42	6.54	6.55	—
zab	szept.	5.33	5.35	5.36	5.38	—
tengeri	aug.	4.89	4.91	4.84	4.85	4.89
"	szept.	4.92	4.94	4.87	4.88	—
"	máj.	4.09	4.11	4.14	4.16	—
repce	aug.	12.65	12.75	12.55	12.65	12.65

Raktárállomány:

	Körszaktár	Raktárház	Szűcs
	m é t e r m á z s z a		
Buza	11300	6068	—
Rozs	1100	—	—
Árpa	830	564	—
Zab	500	3	—
Tengeri	30260	946	—
Liszt	18100	1038	—

Gabonaforgalom:

1898. augusztus 1.

	érkezett	elszállított
	m é t e r m á z s z a	
buzából	8568	307
rozsából	2589	102
árpából	764	104
zabból	2117	306
tengeriből	7293	201

BUDAPESTI ÉRTÉKTŐZSDE.

Budapest, augusztus 2.

Ma végtére megtudtuk Budapesten is, hogy mért vásárolták tegnap Berlinben és Bécsben oly mohón és oly nagy mennyiségben az osztrák hitelrészvényt. Tudvalevő, hogy az osztrák kormány a 14-ik szakasz alapján sok mindenfélét tehet, de kölcsönt nem köthet. Minthogy pedig a „befektetési kölcsön” már nagyon szükséges, a kormány erre a kölcsönre előleg-üzletet szándékozik kötni és ez üzlet módzatai iránt megbeszéléseket kezdett az osztrák hitelintézettel. A beavatottak e hirre vásárolták már két nap óta a hitelrészvényt és ez magyarázza a papír árának hirtelen emelkedését. Midőn ma délelőtt nálunk ezt megtudták a mozgalom még tartott és a hitelrészvény ára fölment 364.20-ra. De ugyanaz időben Bécsben ellanyhultak a köszénértékek és velük a nemzetközies is, melyeknek ára — ugyint a nálunk rendes üzlet tárgyát tevő többi értékeké is apadt és csökkent egész a délutáni zárlatig, amikor az osztrák hitelre még mindig 363.10 pénz volt. Ez pedig körülbelül a tegnapi záróárnak felel meg. Az osztrák hitelrészvény tehát az általános lanyhulás következtében csak napi advance-szát vesztette. Ugyanannyit vesztett áruból a magyar hitelrészvény is. Legszilárdabban tartotta magát a rimamurányi, melyet ma nagyon élénken vásároltak, mely az árhullámszáz daczára még mindig 1.30-al magasabban zárul mint tegnap. — Egyáltalán élénkebb volt ma az üzlet a helyi piacon, mint utóbbi időben lenni szokott. Az általános köszénbányát is keresték; ára délbén elérte a kerek 100-at. A többi magyar értékeknek ára is javult kisebb-nagyobb összegekkel.

Az előtőzsdén: Magyar hitelrészv. 398.25—398.75, Jelzálogbank 252.50—253., Leszámitoló bank 264.50—265., Osztrák hitelrészvény 363.20—364., Osztr.-magyar. államvasut 361.80—362.20. Villamos vasut 259.50, Rimamurányi 253.90—256., Általános köszénbánya 98—99 forinton kötöttet.

Délelőtti 11 óra 25 perczkor zárulnak: Osztr. hitelrészv. 363.80, Magyar hitelrészv. 398.50 Aranyjárdék 120.80, Koronajárdék 99.—, Leszámitoló-bank 264.75, Jelzálogbank 252.50, Rimamurányi 255.50, Osztrák-magyar államvasut 262.—, Ipar és kereskedelmi bank 100.50, Közüti 389.50 Villamos 259.50 forinton.

A déli tőzsdén előfordult kötések: Kereskedelmi bank 1439—1440, Salgótarjáni 630, Közüti vasut 389.25—390.50, Villamos vasut 258.75, Magyar hitelrészvény 398.50—397.75, Magyar jelzálogbank 252.75—252.—, Magyar leszámitoló bank 264.75—263.75 Osztr. hitelrészvény 364.20—363.50, Osztrák-magyar államvasut 362.60—361.60, Általános köszénbánya 99.25—100.—, Magyar villamos 136.50.

Díjhintósítások: Osztrák hitelrészvényekben holnapra 1.75—2 forint, 8 napra 5.—6.— forint, augusztus utoljára 8—9 forint.

BABEL.

Francia regény.

Írta: Augustin Filon.

Mire mindez a fényűzés? Eszter asszony, „a koronás fők illatszerésznöje” hétfőn, szerdán és pénteken „az ifjúságot és szépséget” fogaða házában; a hét többi napjain a házon kívül operált. Megvénült művésznők jöttek el Eszter asszonyhoz, hogy „emaiilrozassák” arcukat. Titokzatosan jöttek, beburkolt fejfel; fátyol nélkül, magasan hordott fövel távoztak és a londoni napsugárban, mely bennük kárt nem tett, ragyogott aranyhajuk és úde arcuk. De jöttek fiatalok is, hogy miért, azt senki se tudta s a környékbeliek mindenfélet rebesgettek. Urak hintaja is gyakran állt meg itt és vára-kozott hosszasan a kapu előtt. És Pollyt gyakran ostromolták kérdésekkel a kíváncsiak. Ez a lány szerette az italt és bárhányszor akart is szabadulni démonától, mindig csak visszaesett karjaiba. Puha, nehézkes és lusta volt, mint minden iszákos; elhaló, fájdalmas hangon beszélt és örökös szomorúságában, önmaga előtt való szegyenében urnőjét sohasem árulta el.

— Asszonyom igen ügyes, szokta mondani: asszonyomnak titkai vannak. Mindezek a kis hölgyek férjes asszonyok, kik gyermekeket akarnak és tanácsokért jönnek asszonyomhoz.

És azok az annyira kifogástalan gentleman-ek, elegáns öltözékben, különösen komoly, méltóságos külsejűkkel, kiket belépni látnak ebbe a boltba és eltűnvn annak hátsó részében, csak hosszu idő után jönnek ismét elő, ezek is holmi titkos tanácsért látogatják meg a jó Eszter asszonyságot?

Ez a csecebecse-bolt, melyben mindig ugyanazok az áruk maradtak meg és mely soha ki nem fogyott, soha meg nem telt árucikkkel, a Delaunay-gyermekek szemében egy magasztos hely, egy szentély, egy paradicsom volt. S a napokon, mikor Eszter távol volt, néma extázissal vagy kifőró örömmel imádták a csecebecsüket. Mialatt Polly a kapuban ólalkodott, siettek felhasználni idejüket a mulatásra.

Julien egy chinai óra zenélésében gyönyörködött, hallgatván rezgő, ünnepélyes verését az óranak, mely egy régi, elefántcsontból faragott indián hajó közepén volt elhelyezve. Csakhamar valami láthatatlan mechanizmus kezdett működni, mely mozgásba hozta a hajó evezőit, szabályosan, ütemszerűen forgatva

azokat hátra és előre. Hogyan is unhatta volna meg ezt a gyönyörű játékot?

Máskor meg vadászatot rendeztek egy kitömött szarvasra, melynek szép üvegszemei Pauline tetszését vonták magukra, Fivére egészen nekipurulva, kidüledt szemekkel, kétségbeesetten fuja a régi, összehorpadt vadász-kürtöt, melyből csak fűlértő panaszhangokat hozott ki. Majd a török szultán utánozta s ilyenkor keresztbe vetett lábakkal ült le egy vánkosra, fogai között hosszuszáru tajtékpipával. Fides telerakta magát mind a gyöngyökkel, szövetekkel, csecebecsékkel, miket felfedezett és keleti királynőnek képzelve magát, lefeküdt a pamlagra és Pauline volt a rabszolgája, ki őt legyezgette.

De a valóságos, a régen várt, szenvedélyesen ohajtott ünnep az volt, mikor az egész napon át elzárt szalonban meggyújtották a pompás porcellán-csillár szines gyertyáit. Fides hirtelen megragadta Julien kezét s oda-szorította gyöngécske melléhez:

— Lám, hogy dobog a szívem. Játsszunk szerelmesdít, akarod?

— Miféle játék az?

— Te magadhoz szorítasz engem, úgy, hogy szinte belefutok és ajkaidat — így ni ... az enyémre nyomod.

— Ez nem mulatságos, szölt Julien megvetően — én inkább lovasdít játszom.

A ház lakói közül csak kettő keltette fel Julien kíváncsiságát: az indiai utcaszópró és az öreg német. Mihelyt szerét tehetette, Pollyt faggatta e miatt. A hindu, mesélte Polly, hercege volt, ki trónját vesztette s kit az angolok fogságba vetettek.

Polly írlandi leány volt s mikor ezt a szót „angolok” kiemelte, ebben a gyűlölet oly ereje fejeződött ki, minőt ettől a gyenge teremtetéstől vární sem lehetett. Julien elnézte a hindut, amint ott állt az út közepén impozáns tartással, a megadás kifejezésével egész lényében, bronz-szinű, keskeny arczával, azzal a bajusszal, mely violaszinű ajkait fődte, hosszú testével, sovány karjaival, vékony lábaival, melyek elvesztek széles, hajdan fehér, ma London sarával teli ruhájában. Egy herceg! Mesebeli herceg volt ő, aki mindent akarhat és akinek mindenki szót fogad! Lassankint, amint a valóság képzete a meseszerűt kiszorította lelkéből, Nahima elvesztett jogai kezdtek Julien képzelődését foglalkoztatni az első napok babonás imádata helyett. És még jobban tisztelte a hindut, ki köré glóriát vontak a szenvedések, melyek ideállá avatták fel őt a gyermek szemében.

Teljes szívéből sajnálta, mikor látta, hogy alamizsna után nyujtja ki kezét. Szerette volna tudni, hogy miféle gondolatok születnek e barnult homlok alatt, melyet valamikor drágakövekkel kirakott diadém ékesített. Kire gondol vajjon, amikor ott áll mozdulatlanul, a messzeségbe szegezett tekintettel, mint egy alvajáró? Talán az eszközökre, mikkel visszahódíthatná hatalmát és megboszulhatná magát ellenségein? Igen, ez bizonyos! Egy napon Julien ünnepélyesen jelentette ki Fides és Pauline előtt:

— Ha nagy leszek, Indiába megyek és Nahimát visszahelyezem trónjára.

A kislányok meghatottan horgasztották fejüket e nagy szók hallatára. Julien kipirulta büszkeségtől, mikor a herceggel először beszélhetett. Bátorságot vett magának, hogy kikérdezze.

— Igaz, hogy ön hazájában uralkodott?

— Én! Csak egy söpörtem Bombay utcáit, mint Londonéit.

— De hogyan került ön ide?

— Vágyam az volt, hogy lássak. Edénymosogatónak szegődtem el egy a keleten közlekedő gőzhajóra. Óh utközben igen rossz volt: azt mondták, hogy Nahima törí el a tányérokat és verték Nahimát; ezért nem akartam velük visszatérni.

Ime vége volt a legendának. Ez nagy csapás volt Julien-re nézve. Mindamellet folytatá társalgását a hinduval s néha meglátogatta szegényes kis lakásán.

Ő volt az egyedüli, ki Pollyt kivül oda bemehetett. Polly titkos gyengédséget érzett e földönfutó iránt és az egész házban összegyűjtött ételmaradványokkal táplálta. A hindu sokkal jámborabb modoru és finomabb érzésű volt, mint hasonmásai a nyugaton. Szerény volt, ritkán hazudott, csapszékbe sohasem járt és a nők bizonyos fajától félve óvakodott. Csak egy büne volt, a legrettenetesebb minden szenvedélyek között, mely teljesen rajhává tette, az hogyszerette az opiumot. Mihelyt néhány pence-je volt, visszatért kedvelt mérgéhez. Ilyenkor egésznapokon nem volt látható sehol s otthon szobájába zárkozott. Egyszer Julien felmászott a padlás tetejére és egy kis nyíláson látta a ki-nyujtózott embert: bűzhödtt padlászobájában, amint ott fekszik egy csomó rongyon, mi ágyul szolgált neki.

(Folytatása következik.)

A főszerkesztő távollétében a szerkesztésért felelős: Kálnoky I. h. szerkesztő.

Tan- és nevelő-intézet

Rákos-Palotán. (Budapest mellett)

Kics és egészséges fektése folytán a fővárosi élőkkel községnek kedvelt nyaralóhelye.

Egyfelmű közlekedés a fővárossal a villányos vasutak és a m. áll.-vasut által.

Az intézet egy öt hold kiterjedésű parkban fekszik. Növendékek felvételnek 4 elemi, 6 polgári, 8 gymnasziumi osztályba. Az elemi, polgári és a négy alsó gymnasziumi osztályok a nyitváncság jogával vannak felruházva. A gymnasziium négy felső osztályába járó tanulók is alapos oktatásban részesülnek és mint magántanulók egy nyitváncság fogadásában tesznek vizsgát. A magyar, német, francia, latin nyelvek alapos tanítására különös súlyt fektetnek. A szellemi tehetségek fejlesztése mellett a test edzésére is kiváló gond fordítatik. Kitűnő tanerők. Alapos oktatás és gondos felügyelet. Krót adó jó táplálék. Kitűnő víz. A návaldei díj mérsékelt. Ismertetővel (programmal) és bővebb felvilágosítással szívesen szolgál Rákos-Palotán (Budapest szomszédságában, vasuti, posta- és távirat-állomás.)

Wagner Manó, igazgató, intézeteljáró.

1182

MIKSZÁTH KÁLMÁN

Katángy-Naptár-a

1899-re,

melyet az ORSZÁGOS HIRLAP előfizetői ingyen fognak megkapni,

hirdetések közlésére a legalkalmasabb.

Hirdetéseket elfogad:

az ORSZÁGOS HIRLAP kiadóhivatala

VIII. ker., József-körút 65. szám.

Kávé

levárolva és bérmentve házhoz szállítva.

4 1/2 kg. Kaba 6.50
4 1/2 kg. Moca 6.50
4 1/2 kg. Jáva 6.50
4 1/2 kg. Gyöngy 6.80
4 1/2 kg. Portoriko 5.80
4 1/2 kg. Santos 4.50

valódsága garantirosva.

Marszer-tölő

pezsgő-limonádó

100 ár 2 kros 1.40

140 " 1 " 1.-

bérmentve küld a Budapesti kó-

raktáros

Belák István

Budapest, VII., Rottenbiller-

utca d. Főnök, Hírlap 113.

FOG-

MÜTEREM.

Eckel Arthur

Kerepesi-ut 5. sz.

a Nemzeti Színház épületében.

Olcsó árak, pontos kiszámlálás.

Megbízható és lelkiismeretes

munkánál 20 évi kálósági

gyakorlatban. Hosszú gáncs-

ozdát nyujt. Részletköltsége is.

Makulatura-

papír

olcsón kapható

Bővebbet a kiadóban.

BUTOROK

részletfizetésre

legjutányosabb áron

Ehrentreu és Fuchs

testvéreknél

Budapest, Teréz-körút 8.

Nagy bolthelyiség

a József-körút legélénkebb helyén f. évi november hó 1-ére

kiadó.

Czim a kiadóhivatalban.

Hirdetések

felvételnek lapunk kiadóhivatalában

VIII., József-körút 65. szám.

SZÍNHÁZAK.

Budapest, szerda, 1898. augusztus 3-án.

VÁROSLIGETI SZÍNHŐR

Igazgató Föld Zsigmond.

Szilágyi Károl, a Magyar színház tagja, mint vendég.

Háromiáb kapitány.

Énekes bobozat 3 felvonásban. Írta: Kövesy Albert és Faragó Jenő.

Közdete 7 órákor.

BUDAJ SZÍNHŐR

Az ujfundlandi.

Énekes bobozat 3 felvonásban. Közdete 7 órákor.

KISFALUDY-SZÍNHÁZ

Ó-BUDA.

Igazgató: Fejér Dezső

Zárva.

Tornaeszközök, függőágyak, kötélárak, hálók
ruhaterítők fehér kendők, zsinórak, lömlők, huzalok, szálak és ponyvák, valódi angol Lano-Tennis és kerti láncos-játékok.

Seffer Antal
Budapest, IV., (Károly-laktanya) Károly-utca 12. sz.
105. Vidákre árjegyzők szociat. 104

Tan- és nevelő-intézet nyilvánossági joggal

Budapesten, Hold-utca 19.

Az intézet 21 év óta áll fenn.

Dr. László Mihály nyilvános főgimnáziumában és nevelő-intézetében, mely államérvényes oktatási- és érettségi bizonyítványokat állít ki, a beirások azept. 1-én kezdődnek. Azonban már most is lehet előjegyezteni.

A növendékek lehetnek bennlakók. Felkészültek és bejárók.

Értesítővel kívántra készséggel szolgál az igazgatóság.

Dr. László Mihály, igazgató.

Csak fiatal embereket
főkérdés: tudni, hogy

a párisi dr. Boiton Ijektio Oriental
már néhány nap használata után elmozdítja meg a legújabb és legújabbak bajokat is. — Az Ijektio Oriental elvagy Copalva-halmozással készített, mindenekelőtt a gyomorot tisztítja, és a bajt nem győződik meg.

Főraktár: Zoltán Béla gyógyszerárban Budapest
V., Széchenyi-tér és Nagykörút sarkán, hol tizenkét 1 forint kapható.

Szabakalmakat Ügynökök
kiszolgálás és értékesítés

Pataky H. és W.
szabadalmi irodája
Budapest,
VII. ker. Erzsébet-körút 42.
Központ: Borkin, Lászlóstr. 25
Alapított 1882-ben.

Saját irodák: Hamburg, Frankfurt, Köln, Borszlo, Lipce, Hannover, Prága, Varsó, New-York.

Eddig 30.000 megbízás és több mint 300.000 bejelentés.

Értékesítési összeg mintegy 25 millió marka.

Fejlesztés és tervezés ingyen.

A magyar kereskedelmi múzeum képviselete.

KERESKEDELMI AKADEMIA
Kolozsvárt.

Benlakással 100 tanuló részére.

Ezen intézetet végzett ifjak jogosítottak a katonai önkéntességre. A benlakás a kényesebb igényeket is kielégítő modern berendezésű, egészséges és tágas munka- és háló-termekkel, ebédlővel, kórodával, fürdővel, olvasó-, zene-, vívó- és játéktérrel (összesen 63 terem), tekepályával, 448 négyzetméter tágas udvarral, a tornaszatra teljes berendezéssel, vízvezeték és légszusz-világítással van ellátva. Az intézet közvetlen közelében van a városi sétány. A teljes ellátásért 400 forint fizetendő s a folyamódások augusztus 15-ig benyújtandók.

Az első osztályba négy középosztályt végzett ifjak vételnek fel: évi tandíj 60 forint.

Az intézet 1878. óta áll fenn; a múlt évben 258 növendéke volt.

Részletes programot küld az igazgatóság.

Jókai Mór
összes művei nemzeti kiadása

100 KÖTET

Diszes kötésben 250 forint

90 kötet már megjelent

Ez év folyamán a nagy munka teljesen elkészül

Beszerezhető csekély havi részletfizetésre is, áremelés nélkül

Az eddig megjelent 9 sorozat, illetve 90 kötet összesen 1787 1/4 nyomtatott ívet tesz ki a következő tartalommal:

1. Erdély aranykora.	A debreczeni lunatikus	65. Egy hírhedt kalandor.
2/3. Törökvilág Magyarországon I/II.	25. Szécsend alatt. — Az életből elcsúszva.	66. Szabadság a hó alatt.
4/5. Egy magyar nábob I/II.	36. A magyar előidőköl. Egy asszonyi hajszái.	67/68. Szeretve mind a vérpadig I/II.
6. Kárpáthy Zoltán.	37. Novellák.	69. Még egy csokrot.
7. A jancsárok végnapjai. — Fehér rózsza.	38/40. Színművek. I/III.	70. Egy játékos, a ki nyer.
8. Hétköznapok.	41. Szereltem bolondjai.	71/72. A löcsei fehér asszony I/II.
9. A régi jó táblabírák.	42. Fekete gyémántok.	73. A három márványfej.
10. Csataképek a magyar szabadságharczából.	43/44. Eppour si muove. És mégis mozog a föld. I/II.	74/75. A kiskirályok. I/II.
11/13. Dekameron I/III.	45—46. Az arany ember. I/II.	76. A tengerezemű hölgy.
14. Árnypékek.	47/48. Enyém, tied, övé. I/II.	77/78. A lélekidomár I/II.
15. Szegény gazdagok.	49. Virradóra.	79. A gazdag szegények.
16. Néprőlég.	50. Föld felett és víz alatt.	80. Rákóczy fia.
17. Politikai iratok.	51. Rab Ráby.	81/82. Fráter György I/II.
18. Szomorú napok.	52/53. A jövő század regénye. I/II.	83. Péter Péter. — Asszonyt kísér.
19. Véres könyv.	54/55. Az élet komédiái. I/II.	84. A cigánybáró. — Minden poklokon keresztül.
20. Délvirágok. — Oceánia.	56. A Damokoszok.	85. Nincsen ördög. — A Magláy-család. — A ki holta után áll boszut
21. Hangok a vihar után.	57. Szép Mihály.	86. A fekete vér. — Lenczi fráter.
22. Vadon virágai.	58. Targallyak.	87. A két Trenk, Trenk Frigyes.
23. Erdélyi képek.	59. Egész az északi pólusig. Ki a szívet a homlokán hordja.	88. Sárga rózsza. — A Krao. — A három királyok csillaga.
24. Új földesur.	60. Bálványos vár.	89. Magneta. — Tégy jót.
25. Milyenek a nők. — Milyenek a férfiak.	61. Megtörtént regék.	90. De kár megvétni.
26/27. Egy az Isten. I/II.	62/63. A kik kétszer halnak meg. I/II.	
28. Mire megvéntülünk.	64. Görögötz.	
29/30. A köztív ember fia I/II.		
31. Az elátkozott család.		
32/33. Névtelen vár. I/II.		
34. Felfordult világ. — Kézak hónapból. —		

A munkát megrendelési kívánattal tisztelt olvasóink udvozolják az alábbi rendeléslapot levágni és kitöltve lapunk kiadókiváltalához beküldeni.

Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaság Budapest előfizetési felhívást bocsát ki a **JÓKAI MÓR ÖSSZES MŰVEI NEMZETI KIADÁSA** című műre, mely 100 kötetben, 2000 íven, erős papíron, szép nyomással, nyolczadrét alakban, kötetenként átlag 20 ívvel rendkívül diszes vászonkötésben jelenik meg.

Előfizetési feltételek: Jókai Mór összes műveinek nemzeti kiadásából eddig 90 kötet jelent meg.

Az egész mű ára diszes vászonkötésben 250 forint.

2 forintos havi részletfizetés mellett szállítatik az első 10 kötet	7 forintos havi részletfizetés mellett szállítatik az első 60 kötet
30	70
40	80
50	100

A további kötetek a teljesített részletfizetések arányához képest, illetve 10—10 részlet befizetése után egy újabb 10 kötetből álló sorozat.

A részletek a szállítástól kezdődően minden hétfőn a Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaság pénztárában Budapeston fizetendők mindaddig, míg a mű teljes vételára kiegyenlítetté nem lesz. A részletek be nem tartása esetén a folyótatásos kötetek a részletek pótlására visszatartandók; a lejárt és le nem fizetett részletek a Társaságnak jogában áll a portóköltség hozzászámítása mellett postai megbízással becsúfolni. A részletek be nem tartása esetén a részletekért kedvezmény meg nem történik és az egész mű vételára esedékessé válik. A gyűjtőmunkák a befizetett részletek által még nem fedezett része a részvénytársaság tulajdona marad.

A fenti előfizetési feltételeket tudomásul veszem és ezek alapján megrendelem a fentnevezett munkát 250 forintnyi vételárért, a teljes mű átvételének kötelezettsége mellett, havonta _____ forint részletben a rendelés keltevel kezdődően, Budapeston, a Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaságánál és kérem az első _____ kötet megküldését.

Lakhely és kelet: _____

Név és állás: _____

Tessék olvasatón aláírni.

AZ ORSZÁGOS HIRLAP APRÓ HIRDETÉSEI

Minden szó 2 krajczár.

Vastagabb betűkből szedve 4 krajczár.

Ha a hirdető címét is közli a hirdetésben, vagy a választ poste-restante kéri, akkor minden közlés után még 30 krajczár kincstári bélyegilleték is fizetendő. — Czászerű az apróhirdetést postautóványon beküldeni, s a szöveget az utóirány szelvényére írni; esetleg közönséges levélbe is lehet a szöveget s a levéljegyeket beküldeni. Minden i könnyen kiszámíthatja az apróhirdetés árát.

Kiadóhivatal:

VIII. kerület, József-körút 65. szám.

Előre fizetendők készpénzben, levélbélyegekben vagy postautóványon.

Apró hirdetések 20 kr.-on alól nem közöltetnek.

LEVELEZÉS.

Jul. 28. Édes! Másik lapot nem olvastam. Sorait irhatok? Talán ott is lehetek! Hítem, hogy édes évfordulón feljön. Csalódtam. — Régen kívántam megkérdezni, hogy „másik” bogárszemű „tárollevő” haragszik-e, mert nem adott életjelt bizonyos küldött dologra. Nagyon bántana! Nem ír? Számtalan csókkal várom értesítését. 1799—1

Elegáns megjelenésű, fess, fiatal asszonyka, gazdag urnak barátságát keresi, ki 50 frt kölcsönrel anyagi zavarából sürgősen megmentené. Címzem: „Eladó háztelék”. 1895—1

Kis drágám. A vasuton írom e sorokat. Folyton rád gondolok és nem tudom, hogyan fogok tenéked lenni két hétig. Könyörgöm, édes kis drágám, hogy intézd ügyeidet úgy, hogy te is utánam jöhess. Hisz akkor én rögtön jobban fogom magam érezni, ha te mellettem leszel. Tőled függ az egész életem. Kérlek, szeress és sokat gondoldj a téged bályrányozó Betegedre. 5612—1

Solla. Maga kis hűnezt, ugy-e, rá akart szedni? Látja, nem sikerült, de kérem ezért ne bosszankodjék, Csókolom. 5628—1

Feketém. Hogy vagy, édes kis szépségem? Mikor jössz már ki? 6 már elutazott, tehát jöhetsz bármikor. 1000 csókot küld Szóked. 5620—1

HÁZASSÁG.

Intelligens tehetséges fiatal kereskedő, házasság céljából oly csinos 18—22 éves leány ismeretségét keresi, ki saját fizetellel, esetleg Szalon-nai vagy megfelelő hozománnyal rendelkezik. Ajánlatok „Biztos jövő” jellege alatt, a körülmények részletes leírásával a kiadóhivatalba kéretnek. 1807—2

Jóössze urhoz nőül menne előkelő családbeli, de vagyonatlan 24 éves leány. Levelek „Vagyonatlan” címen a kiadóhivatalba kéretnek. Csakis teljes névvel ellátott ajánlatok vétetnek figyelembe. 5634—2

ÁLLÁST KERES.

Szerény fizetés mellett elfogadok irodai munkát. Szépen és gyorsan, irok. Szíves megkereséseket ezen laphoz kérek „Gyors munkás” címen. 5628—3

Egy fiu, ki harmadfél évig nyomdában tanult, állást keres. Cím a kiadóhivatalban. 1787—3

IV. polgárit fényes sikerrel végzett tanuló órák adására ajánljuk szerény fizetési feltételek mellett. Cím a kiadóhivatalban. 5440—3

Öklevelés óvónő ajánlkozik családhoz gyermekek mellé, hosszú évek gyakorlatával bír, gyönyörű kézimunkát végez s varrni is tud; beszél magyarul s keveset németül. Cím a kiadóhivatalban. 1803—3

ÁLLÁST KAPHAT.

Ügyes kisasszonyok, kik már irodában alkalmazva nek egy részvénytársasághoz, voltak, sürgősen kerestetnek „Ügyes és szorgalmas” jelige alatt. 5624—4

Segéd ki a kirakat rendezésben is jártas, jó eladó, azonnali belépésre, esetleg aug. 15-ikére kerestetnek. Cím a kiadóhivatalban. 5648—4

OKTATÁS.

Zongoratanárnőnek ajánlkozik egy végzett és kitűnő diplomával bíró konzervatóristanó. Címe a kiadóhivatalban megtudható. 5496—5

Kereskedelmi akadémiát végzett fiatalember szerény feltételek mellett a szűnidei időre helyben, vagy vidéken korrepetitóri állást keres. Cím a kiadóhivatalban. 5462—5

HÁZ- ÉS TELEK-ELADÁS.

Megbízható és jártas egyén, kik venni vagy eladni szándékoznak házat- és telket (Újpest környékén), jutányosan közzétel. Az érdeklődők forduljanak hozzá egész bizalommal. Cím a kiadóhivatalban. 5268—7

Rákos-Palotán a Széchenyi-telep, illetőleg a körvasut közvetlen közelében egy 2000 négyszögöl nagyságu telek jutányos árban eladó. 5256—7

A Ságymányoson, valamint Angyalföldön Szent László-uton és Pénteházy-utcában, néhány telek jutányos árban eladó. Cím a kiadóhivatalban. 5402—7

Újpest legszebb helyén ujonan épült ház, a villamos vasuti állomás mellett, 14.000 forintért eladó. Szükséges tőke 6003 forint, a többi bankteher. Cím a kiadóhivatalban. 5020—7

ELADÁS.

Varrógép egészen új angol, sürgősen olesón eladó. Cím a kiadóhivatalban. 1801—8

Jugaóra, pontosan járó, 10 frtért, valamint egy 2 ajtós szekrény is 12 frtért eladó. Cím a kiadóhivatalban. 5542—8

Czimbalom, pedálos, gyönyörű hanggal (Horváth-féle), szép kiállítású, kitűnő átjátszótt, 60 frtért eladó. Cím a kiadóhivatalban. 5544—8

VÉTEL.

Butort óhajtok részletfizetés mellett venni olesón árban. Ajánlatok „Pontos részletfizetés” jelige alatt ezen laphoz intézendők. 5584—9

KIADÓ SZOBÁK.

Utcai földszintes szoba, csinosan butorozva, tágas, két ablakos, a kazinczy-u. és kerepesi-ut s arkától pár lépésnyire, f. é. augusztus hó elsejétől kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 5334—10

Nagyon elegánsan butorozott utcai szoba a József-köruton, fürdőszoba használattal kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 5392—10

Előkelő urnónél elegánsan butorozott szoba külön bejárattal, minden kényelemmel, ellátva a Kertész-utczában egy vagy két ur részére, esetleg teljes ellátással kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 1779—10

LAKÁS KERESTETIK.

A Csengery- Izabella- és Vörösmarty-utczában, a Király-utca tájékán 2 szobás utcai lakás minden hozzátartozóval kerestetik. Levélbeli ajánlat „Tiszta lakó” címen a kiadóhivatalba intézendők. 5506—11

Lakást keresek a VI. kerületben, mely álljon 2 utcai szobából, előszoba, fürdőszoba, stiből. Az ár megemlítésével ellátott ajánlatot a kiadóba kérek „Terézváros” címen. 5512—11

SZOBA KERESTETIK.

Teljes ellátást keres intelligens fiatal ember egy intelligens keresztény családnál. Ajánlatok „Építész” címen kéretnek a kiadóba. 5570—12

Szép utcai szobát keresek a Ferencz-köruton. Az ár megemlítésével ellátott ajánlatot a kiadóhivatalba kérek „Garçon” címen alatt. 5536—12

KIADÓ LAKÁSOK.

A vigszinház tőzsomszedságában ujonan épült palotában néhány lakás, valamennyi légszesz- és villamvilágítással legnagyobb komforttal és elegáns berendezéssel, azonnali kiadó. Ugyanott földszinti helyiségek üzletnek vagy raktárnak. Házber igen mérsékelt. Cím a kiadóhivatalban. 5388—13

A Garai-utczában 2 utcai szoba, előszoba, konyha, speiz stb.-ből álló lakás sürgős elutazás miatt rendkívül olesó árban kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 5236—13

KIADÓ BOLTHELYISÉGEK.

Jrodának, műhelynek, divatszalonnak, egyleti helyiségnek, vivóteromnek, magániskolának vagy nagy lakásnak alkalmas nagy helyiség 1-ső emeleten augusztus 1-ére kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 3662—17

Nagy bolthelyiség a József-körut legnagyobb forgalmu helyén kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 4706—17

KÜLÖNFÉLE.

Köhögésnél, rekedtségnél vegyen 30 krért Réthy-féle Pemetőfű-czukorkát. 1537—18

A legelegánsabb utcai ruhákat olesó árban készít egy olesórangú varró. Cím a kiadóhivatalban. 5428—18

Teljes ellátást nyerhetnek intelligens fiatal emberek vagy tanulók egész éven át szerény feltételek mellett. Cím a kiadóhivatalban. 5448—18

Jgen ügyes nőiruha- varró ajánlkozik házakhoz napi 1 frt 50 krért. Cím a kiadóhivatalban. 5508—18.

Egy ügyes női szabóné elvállal elegáns ruhákat készíteni szerény díjazás mellett. Cím a kiadóhivatalban. 5622—18

DÉLI VASUT.

Közvetlen kocsik Budapest déli vasutról.

A nyári menetrendben, azaz 1898. évi május hó 1-től 1898. évi szeptember hó 30-ig Budapest déli vasuti pályaudvarról és viszont naponta a következő I. és II. osztályu közvetlen személykocsik közlekednek a gyorsvonatoknál:

Budapest d. v.—München Centralbahnhof és viszont Pragerhof—Marburg—Franzensfeste—Kufsteinon át.

Ind. Budapest d. v. 8 óra — percz este, érk. München Centralbahnhof 9 „ 57 „ menettartam 26 óra.

Ind. München Centralbahnhof 11 óra 23 p. d. e. érk. Budapest d. v. 9 „ 50 „ d. e. menettartam 22 1/2 óra.

Budapest d. v.—Velenze (Venezia) és viszont Pragerhof—Nabresina—Cormonsan át.

Ind. Budapest d. v. 8 óra — p. este érk. Velenze 2 „ 15 „ d. u. menettartam 18 1/4 óra.

Ind. Velenze 2 óra 10 p. d. u. érk. Budapest d. v. 9 „ 50 p. d. e. menettartam 19 1/2 óra.

Ezen közvetlen kocsik minden gyorsvonatra érvényes I. és II. oszt. menetigazolvánnyal használhatók.

Budapest d. v. pályaudvaron Velenzebe közvetlen menetjegyek adatnak ki. Az utazás Ausztria-Magyarországban egyszer megszakítható.

Budapest d. v.—Fiume és viszont Pragerhof—St. Péteron át.

a) ind. Budapest d. v. 8 óra — p. reggel érk. Fiume 9 „ 15 „ este menettartam 13 1/4 óra.

b) ind. Budapest d. v. 8 óra — p. este érk. Fiume 9 „ 38 „ d. e. menettartam 13 1/2 óra.

a) ind. Fiume 7 óra 45 p. reggel érk. Budapest d. v. 9 „ 20 „ este menettartam 13 1/2 óra.

b) ind. Fiume 7 óra 55 p. este érk. Budapest d. v. 9 „ 50 „ d. e. menettartam 14 óra.

Budapest d. v.—Villach és viszont Pragerhof—Marburgon át.

Ind. Budapest d. v. 8 óra — percz reggel érk. Villach 8 „ 12 „ este menettartam 12 1/4 óra.

Ind. Villach 6 óra 12 p. reggel érk. Budapest d. v. 9 „ 20 „ este menettartam 15 óra.

Budapest d. v.—Pakrácz-Lipik és viszont Kanizsa—Barcsan át.

Ind. Budapest d. v. 9 óra 25 p. este érk. Pakrácz-Lipik 1 „ 20 „ d. u. menettartam 16 óra.

Ind. Pakrácz-Lipik 2 óra 50 p. d. u. érk. Budapest d. v. 6 „ 29 „ reggel menettartam 15 1/2 óra.